

Róluk is beszéljünk!

Akár azt is gondolhatja a kedves olvasó a következő mondatokat böngészve, hogy a szerző saját komplexusát kívánja feldolgozni, hiszen ő egy dramaturg. Nincs a színpadon, nevét nem emlegetik, nem dicsérik jól sikerült színpadi adaptációját, persze ha kevésbé jól sikerül a munkája olyankor csak őt emlegetik. Nem irányítják rá a reflektorokat és nem kattognak az újságírók fotóapparátusai, ha megjelenik a bemutató utáni fogadáson. De higgye el, kedves olvasó, a szerző pontosan ezért választotta ezt a hivatást! Mert a nézőtér homályából szereti szemlélni, ahogyan születik az előadás, onnan próbál beleszólni, igazítani, de mindenekelőtt segíteni.

A talán túlságosan személyesre sikeredett bevezető után most irányítsuk figyelmünket azokra az emberekre, akik itt vannak a Találkozón, de nem láttuk őket a színpadon, akik otthonról szurkolnak a csapatnak éppen egy pályázati elszámolással hadakozva és azokra is, akik itt vannak és másodpercenként háromszor futják le a teherkombi és az öltözők közötti távot.

Figyeljünk rájuk, hiszen felbecsülhetetlen munkát végeznek:

Akik pályázatokat írnak és a pozitív elbírálás reményében maradnak tisztelettel.

Akik támogatókat keresnek, ajtókon kopogtatnak, megpróbálják rendkívül szuggesztíven meggyőzni a potenciális szponzort, hogy milyen értékes és nemes ügyről van szó. Talán arról is beszélnek ilyenkor, hogy az amatőr színjátszást mindenki önkéntes alapon, pusztán szeretetből műveli. A potenciális támogató talán ledöbben ebben a pillanatban, mélyen elgondolkodva azon, milyen furcsa madár is ez az amatőr színjátszó.

Aztán, akik azon gondolkodnak, mit is kellene az idén másorra tűzni. Mi lenne jó a csapatnak, milyen műfaj, milyen munka segítené leginkább a szakmai fejlődésüket.

Akik kitalálják, megrendezik!

Akik kitalálják, megrendezik, aztán beugranak a hiányzó színész helyére, ha kell!

Akik szétnéznek a családnál, a szomszédoknál, ha valami még hiányzik a tökéletes díszlethez/színpadképhez.

Akik telefonálnak, szaladnak, megszervezik, leegyeztetik.

Akik otthon bepakolnak, a vendéjáték helyszínén kipakolnak. Aztán ott megint bepakolnak, otthon újra kipakolnak.

Akik súgnak, ha kell! És hogyan kellene! Hisz a sugó a színész legjobb barátja.

Akik kitalálják, megvarrják, igazítják a kosztümöt. Beugró lesz? Újra igazítják.

Akik ott ülnek minden próbán, minden előadáson, hogy „csak hang legyen és fény!” ahogyan Lovasi is énekl.

A szülők, akik hozzák és viszik a gyermekeket a próbákra, mert látják, értik, hogy ott a kikapcsolódás mellett komoly munka és értékteremtés van.

Mielőtt a kedves olvasó örömmel konstataálja, hogy mily szerencsés helyzetben vannak amatőr színjátszóink, hogy ilyen óriási háttérgepezettel dolgoznak, elárulom, hogy a felsorolt feladatokra szinte sehol sincs külön-külön ember, hanem mindenki felkapja, megcsinálja, intézi, amit ér és teszi, amihez ért!

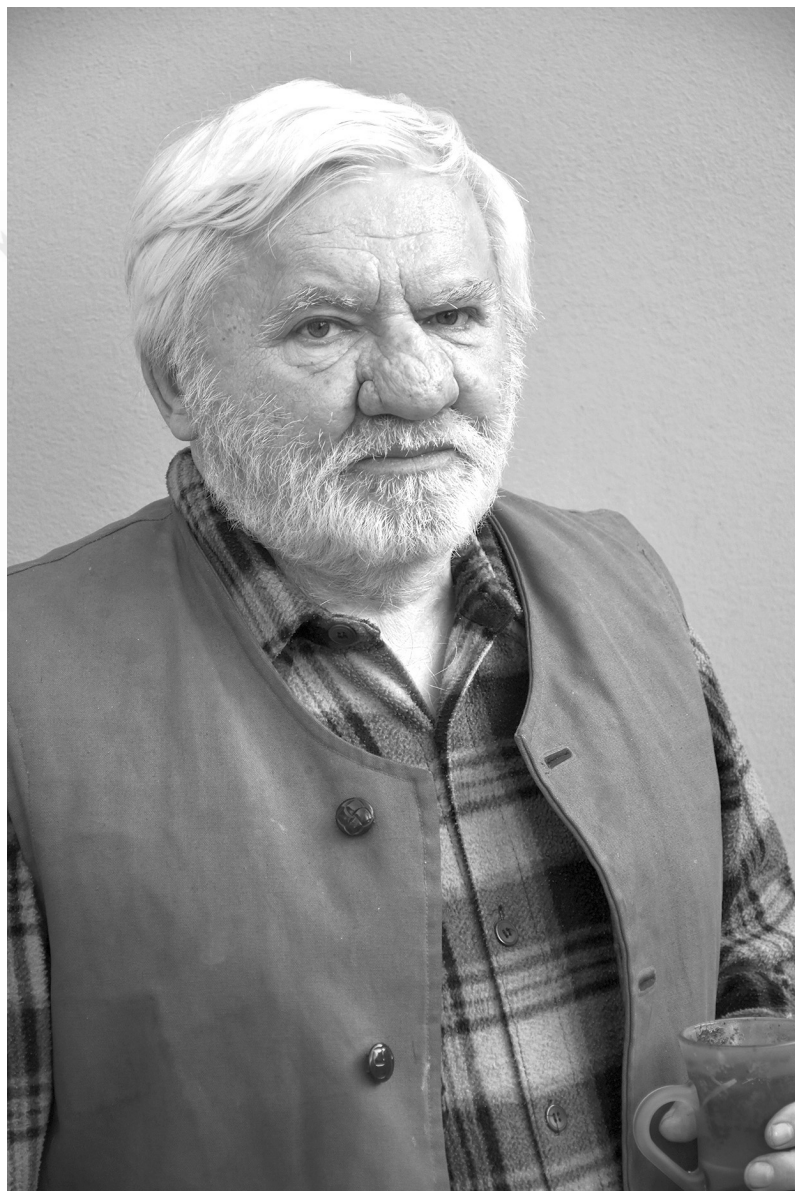
Óriási taps, hip, hip, hurrá és éljen a színjátszóknak! Ők be is zsebelik a megérdemelt tapsot az előadás után! De küldeném most itt az őszinte, szívből jövő tapsot és éljenést azoknak a kedves színház csinálo embereknek, akik nem állnak a reflektorok fényében!

Góli Nelli

„A történelem a kertünk alatt zakatolt”

Beszélgetés Csorba Bélával

Csorba Béla vajdasági magyar publicista, tanár, politikus, néprajzkutató és költő, aki személyes sorsán keresztül a 20. századi történelem viharait is megélte. Gyermekkori emlékei az '56-os forradalomról, családja szenvedéstörténete és a vajdasági magyar közösség iránti elkötelezettsége egyaránt meghatározták életét és munkásságát. Írásban adott válaszaiban mesél származásáról, pályájáról, a temerini magyar kulturális élethez való kötődéséről, valamint a történelem és politika iránti érdeklődésének gyökereiről.

a legenda szerint 1716-ban egy hócsoda folytán megfagytak a törökök – Szűz Mária, akinek a szent fája a szultán a lovával belerúgatott, így segítette győzelemre Savoyai Jenő herceg és Pálffy János keresztény hadait. A bölcsőm fölött ugyan a Hétfájdalmú Szűzanya képe őrködött, de a világra, amibe érkeztem, az utcanévadó generalisszimusz húzta össze gyanakvó tekintetét, bár neve hamarosan eltűnt a közhasználatból, így lett a népi nevén Kastél utcából ulica Narodnog fronta, persze eredetileg a népfront is Sztálin gyermeke volt. Különben korábban az utcát egészen Trianonig Széchenyi Istvánnak hívták, a szerb hatalomátvétel után meg Kraljević Markónak, elvégre egy gróftól legalább királyfival kellett überelni a délről ideérkezett gyarmattartó csinovnyikoknak. Gyerekkoromban nagyon sokat betegeskedtem a rossz manduláim miatt, ezért kamaszkoromig a fizikai fejlődésben is lemaradtam a kortársaimtól. Négyéves koromban hátulról összemarta nyakamat a németjuhászunk, azóta sem kedvelem a farkaskutyákat, bár szegény Nérót, így hívták, megsirattam, amikor megtudtam, hogy apám egy vasrúddal agyonverte. Marása mellett a kutyának ráadásaként nyolc veszett-

– Kérem, meséljen gyermekkoráról, családi háttéréről és azokról a meghatározó élményekről, amelyek a pályájára irányították.

– Temerinben születtem, a Sztálin utca 171. alatt 1950. július 26-án, szerdai napon, Szent Anna napján. Aznap a rokonság férfinépe aratott, az asszonyok meg átgyalogoltak Szerémségbe az Anna-napi kis búcsúra Tekiára, ahol

ség elleni szérumot is köszönhetek. Azóta akit megharaptam, közülük senki sem veszedett meg.

– Ön publicista, tanár, politikus, néprajzkutató és költő. Hogyan alakult ki ez a sokrétű pálya? Melyik terület áll önhöz a legközelebb, és miért?

– Gyerekként töméntelen könyvet elolvastam, válogatás nélkül. Ezt látva apám megrendelte az ötvenkötetes biborszínű félvászon Aranykönyvtár sorozatot, benne klasszikus magyar prózaírók és költők remekeivel, ebből huszonhárom meg is érkezett, azonban a többi le kellett mondani, a kisiparosokra nehezedő adóterheket nem mindenki tudta kigazdálkodni, ekkoriban zajlott a pékek és a szabók kollektivizálása, nagyüzemekbe való bekényszerítése. Nemsokára apám meg is halt. De azt még megérte, hogy ötödikesként a Talpra magyarral harmadik helyezett lettem az iskolai szavalóversenyen. Ennek a versnek az elmondása akkoriban még tabutörés számba ment, az órákon erről a versről nem is tanulhattunk. Egyidőben legszívesebben kajmánokra meg anakondákra vadásztam volna valahol az Amazonas esőerdeiben Braziliában, később meg régész akartam lenni, miközben nyaranként a kötelesmesterség titkait tanulgattam némi órabér fejében Mészáros „Kabács” Jóska bátyámnál, aki a Temerini Tizesbandának is tagja volt, és aki azt állította, hogy egymillió nótát tud – kazettán én is, de Burány Béla megőrzött egyet-mást ebből. A kötélverő műhelyben kallódott egy 19. századi kiadású „Szigeti veszedelem”, maig nem tudom, hogy került oda, de kínálta magát, hogy míg a nagykeréket hajtom, olvasgassam. Nagybátyám tagja volt a Szirmai Károly MME elődjének számító amatőr színház zenekarának is. Egykor a nagyapám oszlopos tagja volt a dalárdának, s népszínművekben is fellépett. Az ő apját – öregapónak hívtuk, én még ismertem – valamelyik régi színdarab kelléktárából nálunk maradt fekete frakkban temették el, ilyen tisztesség sem érte akármelyik temerini kútásót! Bütykös lábujjai kikukucskáltak a koporsóból, keresztbe tett kézzel kellett megfogni a két nagyot, ha valaki nem akarta, hogy a halott álmában megkísértse.

– Milyen indíttatásból kezdett politikai tevékenységbe?

– A történelem gyorsvasútja mintha állandóan a kertünk alatt zakatolt volna, könnyen elüthetett akkor is, ha valaki vigyázott, akkor is, ha nem. Szemléletemet, a magyarsághoz tartozásom mibenlétét döntően meghatározta mindaz, ami élményként '56-ban (és később) a forradalomból felszívódott bennem. Meg persze a korábbi családi tragédiák is, nagyapám lábának leszögezése Belgrádban 1919-ben, anyám és nagyanyám véresre botózkodása és megkorbácsolása 1944-ben, úgyhogy a politika elől nemigen lehetett kitérni, ha az

ember tudni akarta, honnan jött. Bizonyos, hogy ebből eredt a történelem és később a politika iránti érdeklődésem is.

– Aktív tagja volt a Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesületnek. Milyen élet zajlott régebben az egyesületben? Melyek voltak a legemlékezetesebb élményei ebből az időszakból?

– Tizenkilenc éves koromban lettem az egyesület tagja, Szabó Péter bácsi írt be, mint pártoló tagot a nagykönyvbe. Egyetlen darab színrevitelében sem vettem részt, szinte betegesen lámpalázias vagyok. Rendesen táncolni sohasem tudtam, alighanem baj lesz a Danse Macabre-ral az utolsó felvételi vizsgán, különben is a hetvenöt év alatt rendesen elkoptak a térdeim. Szóval nem is értem, mivel érdekeltem ki az egyesület figyelmét, hogy engem ajánlottak interjúalánynak. Inkább én tartozok köszönettel, hogy egyidőben a citerásaik elég sokszor játszották az általam gyűjtött népdalokat is, vagy a férfikórus az általam és az egykori társaim által gyűjtött katonanótákat, a gyerekcsoportok meg a „Temerinben volt egy bolt” c. könyvecském népi mondókáit, játékeit nem hagyják teljesen elveszni a feledésbe.

– Az egyesület unszolására írtam két darabot is, az 1956-os témájú, általam csak népi játéknak nevezett groteszket, „A szabadság betegei”-t, mindkettőt színre vitték Magyarországon is (Nagy Sándor rendezte 2016-ban). Egy évvel később Arany János életéről, művészi és morális dilemmáiról, magyarságtudat és nemzetek fölöttiség ismét aktuálissá vált vitájáról készítettem egy összeállítást „Rikoltoz a bagoly csonka régi tornyán” címmel, először 2017 júniusában Szabadkán került bemutatásra, László Sándor szakavatott irányításával. Örültem, hogy ezzel én is hozzájárulhatok a temerini Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület szellemi megújulásához. Elvégre dödögapó halotti frakkjának árát illet már valamivel visszafizetni.

Csorba Béla válaszaiból nemcsak egy gazdag életút rajzolódik ki, hanem annak a történelmi sorsközösségnek a lenyomata is, amelyben mindannyian élünk. Az interjú számomra megerősítette, hogy a múlt ismerete és megértése nélkül nehezen találhatjuk meg a helyünket a jelenben. Csorba Béla életútja és gondolatai arra inspirálnak, hogy kérdezzünk, kutassunk, és ne feledkezzünk meg arról, honnan jöttünk.

Lévay Dávid

Színház szívvel-lélekkel

Az amatőr színjátszástól a profi világig

Az amatőr színjátszás nem csupán a színház szeretetéről szól, hanem közösséget épít, és hidat teremt a művészet és a hétköznapi emberek között. Gusztony Endre fiatal színészhallgató, aki maga is az amatőr színjátszás világából érkezett, és mesél arról, hogyan segítette a fejlődését, hogyan formálta hozzáállását a színházi munkához, illetve miért tartja kiemelten fontosnak ezt a művészeti ágat Vajdaságban.

– A színház varázsa teljesen magával ragadott, és úgy érzem, hogy más művészeti forma nem képes olyan hatással lenni az emberre, mint a színpad. Olyan érzelmeket és élményeket képes előhívni, amelyek a mindennapi életben talán soha nem válhatnak valósággá. Különösen az a része vonzott, hogy a színészek az előadások során a pillanat varázsát élik meg. Minden előadás egyedülálló és egyszeri, hiszen mindig más és más energiákat hoz létre a közönség és a színészek interakciója.

– A színházi világban több különböző szerepben is aktívan részt veszel mind a profi, mind az amatőr szférában. Hogyan osztod meg a figyelmedet és energiádat a különböző tevékenységek, mint például a színészi munka, vagy az amatőr csoportok vezetése között?

– Jelenleg negyedéves színészhallgató vagyok a Színművészeti Akadémián. Mielőtt felvételt nyertem az egyetemre, a temerini Jáccunk Trupp tagja voltam, és részt vettem a társulat munkájában a megalakulásától kezdve. Azonban a tanulmányaim miatt már nem tudok aktívan jelen lenni a társulat tevékenységében. Jelenleg több előadásban is játszom, a többi között az Újvidéki Színházban és a Zentai Magyar Kamaraszínház színpadán. Van saját amatőr csoportom, amely irányítása nagy öröm számomra. Emellett több másik csoport munkájában is aktívan részt veszek vezetőként, hogy segítsen a fejlődésüket és alkotásaik megvalósítását. Az Európa Kollégiumban működő, amatőr társulat vezetője és írója is vagyok, amelyben kreatívan dolgozunk együtt, és igazán összetartó közösséget alkotunk.

– Mi motivált arra, hogy a színjátszással foglalkozz? Hogyan hatott rád a színház varázsa, és mi volt az a konkrét élmény vagy érzés, amely arra késztetett, hogy ezt a művészeti formát válaszd?

– Milyen szerepeid voltak az amatőr színjátszó körben?

– Az amatőr színjátszó körben az első komolyabb előadásunk, amelyet közösen színre vittünk, a *Kormányeltörés* című darab volt. Ezt követően másik fontos darab munkálataiban is részt vettem, a *Kárókatona* című dráma adaptációjában, amelynek *Koldustetű* a címe. Később a *Tyúklétra* című darab munkálataiban is segítettem, amelynél rendezőasszisztensként támogattam a produkciót, miközben kisebb szerepben színpadra is léptem. A csoporttal nemcsak hosszú távú nagyobb előadásokban, hanem különböző alkalmi műsorokban is részt vettünk. Különösen emlékezetes volt, amikor egy karácsonyi műsort állítottunk össze. Ezenkívül rendszeresen hoztunk létre különböző alkalmi előadásokat is.

– Mit adott neked az amatőr színjátszás mind szakmai, mind emberi szempontból? Hogyan segítette a fejlődésedet, és milyen hatással volt rád, amikor egy-egy előadás vagy szemle során nemcsak művészilag, de személyesen is új tapasztalatokat szereztél?

– Szakmai szempontból ez az időszak valóban jelentős mérföldkő volt, és olyan hitet adott, amely arra motivált, hogy ne csupán hobbi szinten, hanem profi módon is a szín-

házzal foglalkozzak. Az egyik legnagyobb élményem ebben az időszakban az volt, amikor egy színházi szemlén elnyertem a MadT tábor különdíját. Ez nem csupán elismerés volt, amely megerősített abban, hogy jó úton járok. Egyedülálló élményt adott, hogy a táborban egy egész hetet tölthettem olyan fiatalokkal, akik hozzám hasonlóan mély szenvedéllyel és szeretettel viszonyulnak a színházhoz. Olyan emberekkel találkoztam még, akik hasonló lelkesedéssel és ambícióval álltak hozzá a színházi munkához. Magának a szemlének különleges hangulata van, és minden egyes esemény hatalmas jelentőséggel bír a számomra.

- Hogyan segített az amatőr színjátszás az akadémiai felkészülésedben, és miként formálta a hozzáállásodat a színházi munkához az a tapasztalat, hogy a színpadi előadásokat, legyen szó akár kisebb produkcióról vagy nagyobb előadásról, rengeteg munkával, odafigyeléssel és elköteleződéssel kell elkészíteni?

- Úgy gondolom, hogy az ilyen élmények nemcsak a szakmai fejlődésemet, de a hozzáállásomat is jelentősen formálták. Az egyik legfontosabb tanulság, amit ezekből az eseményekből levontam, hogy egy előadás elkészítése rengeteg munkával, odafigyeléssel és komolysággal jár. Ráébredtem arra, hogy a színház nem csupán a szórakoztatásról szól, hanem az alkotói folyamat minden lépése komoly elköteleződést igényel. Tisztán emlékszem, hogy az első szemle után a zsűri tagjai milyen értékes, építő jellegű kritikákat fogalmaztak meg. A véleményeik nemcsak

megerősítettek abban, hogy jó irányba haladok, de rengeteg új szemléletet is adtak. Van pár kulcsfontosságú instrukció, amit azóta is magammal hordok, és amelyeket igyekszek a mindennapi munkám során alkalmazni.

- Milyen szerepet tulajdonítasz az amatőr színjátszásnak a közművelődésben, és hogyan látod annak hatását a helyi közösségekre?

- Két oldala is van, és mindkettő nagyon fontos. Egyrészt kineveli a profi színjátszást, de ami még fontosabb, hogy lehetőséget teremt arra, hogy azok is találkozassanak színházi élménnyel, akiknek nincs lehetőségük profi színházba járni. Vajdaságban különösen jellemző, hogy az amatőr társulatok rendkívül magas színvonalú előadásokat hoznak létre, annak ellenére is, hogy a körülményeik gyakran nem professzionálisak. Mégis, ezek az előadások lenyűgöző színházi élményt nyújtanak. Kiemelten fontosnak tartom, hogy az amatőr színjátszás minél szélesebb körben elterjedjen, hiszen nemcsak a közösségeket erősíti, de hozzájárul hagyományaink megőrzéséhez is.

- Szerinted milyen jövője van az amatőr színjátszásnak Vajdaságban?

- Úgy gondolom, ez rajtunk múlik, nagyon örülök, hogy vannak ilyen lehetőségek, mint például a szemle, amelyek arra buzdítják a fiatalokat és az idősebbeket egyaránt, hogy foglalkozzanak ezzel, mert van értelme.

Csanádi Jázmin

Abigél lelke a színpadra költözött

A Színes Szilánkok megmutatták, mire képes a szív és az akarat

A Színes Szilánkok Diákszínpad jóvoltából elevenedett meg Szabó Magda *Abigél* című regényének története tegnap a Találkozó színpadán. Háborút, barátságot, kirekesztést és bántalmazást foglaltak össze a fiatalok a darabban, amely komoly érzelmi mélységeket hordoz. A társulat csaknem egyévnnyi munkát fektetett az előadásba, amit örömmel hoztak el Temerinbe.

A fiataloknak mindenekeelőtt szellemileg is fel kellett készülniük a történetre – mondta **Mészáros Crnkovity Gabriella**, az előadás rendezője. – Óriási feladat volt ez a társulat számára és a háttér munkásoknak is, hiszen ezt a gyönyörű regényt mindenekeelőtt színpadra kellett formálni. Nagyon szép és sokrétű történetről van szó, amiből ki kellett emelnünk a lényegét. Nem beszélve arról, hogy hála Istennek adott volt ez a nagyon népes csapat és mindenkinek találnunk kellett megfelelő feladatot. Elsősorban a darab mondanivalója mozgató bennünket, és hogy mi az, amit a gyerekek ebből fel tudnak dolgozni. Rengeteget beszélgettünk velük minden olyan témáról, amely őket ebben a korban a leginkább érinti. Játékokon keresztül próbáltunk meg hozzáférni az érzelmi világukhoz, illetve segíteni őket abban, hogy hogyan fejezzék ki, hogyan találják meg a különböző érzelmeiket magukban, amit aztán színpadra tudnak vinni. Hosszú próbákkal, hosszú gyakorlatokon keresztül feszegettük a határokat. Csak ezek után kezdtünk el ténylegesen foglalkozni a szövegkönyvvel. Mindent lépésről lépésre csináltunk és haladtunk előre az előadással. Nagyon szép folyamat volt – szögezte le a rendező.

Brasnyó Albert friss tagja a társulatnak, de nagyon élvezte a többiekkel való közös munkát. – A próbák érdekesek voltak, mivel kezdetben csak társas gyakorlatokat végeztünk és csak azután tértünk rá a szövegre. Az előadásban König tanár úr szerepét kaptam. Bár fontos karakterről van szó, mégis kevészer jelenik meg. Kevés anyaggal kellett sokat megmutatnom. Ez volt számomra a kihívás, de úgy érzem, megbirkóztam a feladattal – fogalmazott a színészpalánta.

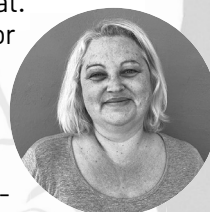

Bubalo Ines kilenc éve oszlopos tagja a csapatnak. Ebben az előadásban ő formálja meg Abigél rejtélyes szobrát. – Most volt a legnépesebb a csapatunk.

A nagy létszám miatt kicsit nehezebb volt egyeztetni a próbákat, de ugyanakkor na-

gyon élvezetes volt a közös munka. Jól összekovacsolódtunk. Amikor elkezdtünk beszélgetni a regényről, a szövegről és a történetről, még nem teljesen értettem azokat. A próbafolyamatok végére, amikor már minden jelenet összeállt, megértettem és átéreztem a történet lényegét – mesélte Ines.

A Színes Szilánkok Diákszínpadot **Figura Terézia** vezeti. Elmondása szerint a társulat az előadással egy ütemben fejlődött. – Némi történelmi magyarázatra szorult a mű mielőtt nekiláttunk volna a munkának. Amikor a gyerekek megértették a történet súlyát, és hogy az előadásunk miről fog szólni már teljesen máshogy nyúltak a szöveghez. Nagyon érdekes volt látni, ahogy elindultak egy idegen szövegből afelé, hogy pontosan tudják melyik mondattal mit szeretnének tolmácsolni. Úgy érzem, hogy személytől függően, de megnyitottunk különböző kiskapukat és nagykapukat a gyerekekben. Egy ideje már él az előadás, és azt vettük észre a rendezővel, hogy minden alkalommal, amikor újrátáaszták, új színt visznek bele. Ez a szép benne és tulajdonképpen a színházban is, mert a színház nem egy állandóan ismétlődő dolog. A Találkozón való részvétel pedig mindig nagyon izgalmas. Azt szoktuk mondani, hogy azért jövünk, hogy lássanak bennünket, hogy halljanak rólunk, ismerkedjünk, de közben azért ott van a drukkk bennünk. Az, hogy egyáltalán van egy ilyen találkozó, hogy van rá lehetőség és anyagi keret, hogy az egyre inkább gyarapodó amatőr színjátszók egy helyen találkozhassanak nagyszerű dolog szerintem. Nagyon fontos, hogy ez a mozgalom fennmaradjon. Tudatni kell a társulatokkal, hogy nem hiába dolgoznak, hiszen a munkájukon kívül a mindenféle kötelességeiken túl teljesítenek, és nagyon szeretnének részese lenni annak a csodának, amit mi színháznak hívunk. Nekünk, akik dolgozunk is velük és szerintem mindenkinek, aki ebben a szervezésben részt vesz, akár a zsűrinek is, az a feladatunk, hogy szárnyakat adjunk az amatőröknek. Segítenünk, ösztönöznünk, bátorítanunk kell őket, erre kiváló lehetőséget ad a Találkozó – fejtette ki Terézia.

Tóth Dianna

Átesés – a Mázlistákkal egy másik nézőpontból

Személyes történetekből épített közösségi színház

A magyarkanizsai Együtt Veled Értük Értelmi és Testi Fogyatékosok Érdekeit Védő és Segítő Egyesület Mázlisták nevű társulata Átesés című előadásával mutatkozott be a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók XXIX. Találkozóján. A produkció a fellépők saját élményein, álmain, kérdésein alapul – nemcsak színház ez, hanem egy közös gondolkodás és önismereti út is. Kával Eleonóra mellett a darab másik rendezője, Oláh Tamás hét éve dolgozik együtt a csapattal.

„Egy olyan színházi nyelvet próbáltunk ki-kísérletezni, amely úgy teszi láthatóvá az értelmi fogyatékos emberek mindennapjait, problémáit, kérdéseit, hogy közben nem szolgáltatja ki őket, és az átlagemberrel való hasonlóságokat hangsúlyozza” – emelte ki.

A darab születéséről elmondta, hogy a résztvevők saját története, álmai, élményei képezik az alapját az előadásnak.

„Nagyon hosszú, csaknem kétéves próbaidőszak van mögöttünk. Sokat beszélgettünk, improvizáltunk, ezekből az anyagokból áll össze a színházi forma” – meséli.

Az előadásban hallható szövegek nagy része a résztvevőkkel készített interjúkból származik, és hangfelvételtől szólal meg, így valóban az ő saját szavaik, gondolataik hangzanak el a színpadon. Élőben csupán egyetlen dal csendül fel.

„Amit látunk, az többnyire kötött, de van benne kötetlenebb elemek is. Olyan pillanatok, amikor kívülről figyeljük, hogyan alakul az előadás ritmusa, és hol kell továbbblendíteni” – teszi hozzá.

Oláh Tamás szerint nem voltak klasszikus értelemben vett nehézségek a próbafolyamatban, mivel a csapat már jól ismeri egymást, hosszú ideje együtt dolgoznak.

„Talán inkább belső küzdelmek voltak, amelyek egy-egy improvizáció során jöttek elő. De ezeket mindig meg tudtuk beszélni, fel tudtuk oldani. Amit most a színpadon látunk, az ezeknek a belső folyamatoknak a lenyomata” – magyarázza.

Az Átesés különlegessége, hogy miközben a szereplők saját nevükön és saját élményeikről beszélnek, az előadás túlmutat az egyéni történeteken.

„Nem a bulvár érdekel bennünket, hanem az, hogy közös gondolkodási felületet hozunk létre. A cél az, hogy hidat építsünk az átlagember és az értelmi fogyatékos ember között”

– emeli ki a rendező, aki számára ez a munka nem csupán szakmailag, hanem emberileg is meghatározó.

„Nagyon felemelő ez a közös projekt. Arra döbbsenti rá az embert, hogy mennyire más-képp lehet gondolkodni a színházról. Megtanít elengedni a racionalitást, és arra ösztönöz, hogy egy másfajta, érzelmi tapasztalásra épülő színházban gondolkodjunk.”

A darab egyik legerősebb témája az elmulás és a szerelem kérdésköre lett, melyek gyakran kerültek elő a közös improvizációkban.

„Egészen megrázó, ahogyan ezekről gondolkodnak. A halálról, a szerelem lehetőségeiről egy ilyen közösségben. Ezek a témák is hangsúlyos elemei lettek az előadásnak” – mondja Tamás.

Az Átesést most először mutatták be nyilvánosan. Korábban csupán egy zártkörű főpróbát tartottak a családtagoknak és az ismerősöknek.

Végezetül Oláh Tamás arról is beszélt, miért tartja fontosnak az amatőr színjátszást és az ilyen találkozókat.

„Az amatőr színjátszás közösség- és identitás-megtartó ereje hihetetlenül erős. Ezeken a találkozókon kirajzolódik egy olyan kulturális panoráma a vajdasági magyarságról, amely máshol nem lenne látható. És ebben a panorámában nagyon fontos, hogy ott vannak az értelmi fogyatékos amatőr színjátszók is, mert ők gazdagítják ezt a sokszínű képet” – zárta gondolatait a rendező.

A performansz a mindennapok témáit dolgozta fel. Az egyik résztvevő, **Apci Ágota** mesélt az élményeiről.

„Nagyon szuper, nagyon jó volt az előadás. Nekem az volt a szerepem, hogy bicikliztem – mesélte mosolyogva. – Bicikliztem, ültem, és volt olyan is, hogy lefeküdtem a földre. Volt temetés is, akkor gyászoltunk.

A próbák jó hangulatban teltek, és bár sokat kellett dolgozni, nem éreztem terhesnek a felkészülést. Nem volt szigorú a rendező, sokat tanultunk tőle. Úgy érzem, jól sikerült az előadás, a közönség is megtapsolt bennünket” – mesélte Ágota.

Az egyesület színpadán nemcsak a mindennapok kaptak helyet, hanem a fantázia is: dínók, Barbie-s táncok és angyalszárnyak elevenedtek meg a résztvevők előadásában. A szereplők közül **Lukács Szintia** különösen emlékezetes pillanatokat idézett fel.

„A dínókkal játszottam, sétáltattam őket. Aztán elkezdődött a Barbie-s dalom, a táncom. Forogtam is, a kezemet a magasba emeltem, majd ugrálni kezdtem. Annyira jó volt! Nagyon szeretem a Barbie-s táncot. Otthon is szoktam énekelni, táncolni. Cigánykereket is csináltam, és meghajoltam a színpadon. Aztán angyalszárnyaink is voltak. Az előadást nagy tapsal jutalmazta a közönség, és a közös munka a rendezővel is emlékezetes

maradt. Jól éreztem magam” – mesélte lelkesen Szintia.

A magyarkanizsai előadás nemcsak mozgásban, hanem érzelmekben is gazdag volt.

Fehér Slavica, az egyik szereplő örömmel mesélt arról, mit jelentett számára ez az élmény.

„A boros jelenetről meg a szerelemről szólt az én részem. A próbák legalább olyan emlékeztetések voltak, mint maga az előadás. Nagyon jó volt minden. Nekem nagyon jól esett, mert nagyon szeretek itt lenni, a Mázlistákkal. Sokat gyakoroltunk, de megérte. Nagyon jó volt a közös munka Tamással és Nórral is. Jó volt velük dolgozni” – mondta határozottan.

Végül csak ennyit tett hozzá:

„szerintem mindent beleadtunk. Én biztos, hogy beleadtam mindent.”

Móricz Éva

Egyedi megközelítés, életszagú élmények

A zentai KEX Egyesület a *Jó, a rossz és az ember* című előadását be kell fogadnia, fel kell dolgoznia a nézőnek

A KEX-től általában nem azt kapja az ember, amit vár. Egy kicsit egyediek, egy kicsit gondolkodásra készítenek a nézőt. Előadásaikban rendszerint ismerős és átélt helyzeteket vesznek górcső alá, mindenkit érintő kimondott és kimondatlan dolgokat boncolgatnak. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy a hétköznapiakból merítenek. Ezt teszik a *Jó, a rossz és az ember* című darabban is, amelyben a hét különálló jelenet látszólag nem kapcsolódik egymáshoz,

de mégis valami összeköti őket. Látni kell az előadást ahhoz, hogy megértsük, miről is van szó. Más társulatoktól eltérően a KEX nem készít már játszott előadásokat, és talán ettől is egyedi a 2013-ban alakult egyesület. **Döme Zoltán – Bimbó** rendező szerint noha ez a nehezebb út, sokkal jobb és hálásabb.

A legújabb darabhoz is ő írta a szöveget, a próbafolyamat során néhány helyen módosították azt, majd közösen találták ki annak végleges változatát. A *Jó, a rossz és az ember* című előadás (már a címe is sokat sejtet) a bennünk rejlő jó és a rossz harcáról szól, mesélte a rendező. – Nagyon életszagú az előadás, amelyben minden bizonnyal mindenki magára ismer. Létező, ám furcsa neveket használunk, hogy senki se sértődjön meg. Egyediek vagyunk, és ez a KEX védjegye. Már több mint tíz éve együtt dolgozunk, és noha a csapat összetétele olykor változik, van egy kemény mag, akik nagyon jól megértik egymást. Gyakran vitatkozunk is egymással. Nem veszekszünk, csak elmondjuk a véleményünket egy-egy kérdésben. Véleményem szerint erre szükség van – tette hozzá Döme Zoltán, ismertebb nevén Bimbó, aki úgy készítette fel a csapatot a találkozón való szereplésre, mintha az egy hétköznapi, zentai fellépés lenne. – Az, hogy a zsűri elmondja a véleményét az előadásunkról, számunkra mindenképp egy pluszt jelent, de egyáltalán nem arra építünk, hogy milyen lesz a visszhangja, mi fog történni. Február óta játsszuk a darabot, és május végéig még sokszor bemutatjuk, nekünk ez elég is – emelte ki a rendező.

Nyilas Andrea tavaly ősszel csatlakozott a KEX-hez. – Korábban is érdekelt a színjátszás, majd amikor többen javasolták, hogy akár ki is próbálhatnám magam a színpadon, megkerestem Bimbót, aki azt mondta, hogy mindenképp szól, ha egy új darabba kezdek bele. Így kerültem be közéjük. Kezdetben nehezen találtam fel magam, sokszor úgy éreztem, hogy nem vagyok odavaló, pontosabban elégedetlen voltam saját magammal, de az idő múlásával azt hiszem, hogy jól beilleszkedtem. Nagyon élveztem a próbákat, rengeteg vicces pillanatot éltünk át közösen – mesélte Andrea, aki szerint a darab üzenete az, hogy minden embernek van jó és rossz oldala, de a jó néha kicsit rossz, a rossz pedig néha kicsit jó.

Fendrik Zsolt már az egyesület alapítása óta tagja a csapatnak. És mint mondta, nagyon fontos számukra a humor, valamint az, hogy az előadásban benne legyen az élet sava-borsa. – A mostani darab is egy picit önbiztosító, önszembesítő, de úgy adjuk elő, hogy azzal senkit se sértünk meg. A nézőnek lehetősége nyílik arra,

hogy kicsit magába szálljon, elgondolkodjon azon, hogy a mai világnak azon elvárásai, amelyeknek folyton megfelelni próbál, vajon reálisak-e? És mi reálisak vagyunk-e? Vajon emberek vagyunk-e? Sok minden van benne: a digitális forradalom, a kivándorlás stb... Elgondolkodtató, de nem biztos, hogy elsőre leesik az embernek. Amikor viszont esik, akkor nagyot koppan – állapította meg nevetve Zsolt, aki azt is elmondta, hogy nagyon pozitívak voltak az eddigi visszajelzések, a közönség mindenhol jól fogadta az előadást. Megszokták ugyanis, hogy a KEX mindig valami újjal, valami egyedivel rukkol elő.

Ádám Csilla

Ma a Találkozó színpadán

Íme a végjáték

Ma van az utolsó olyan nap, amikor amatőr társulat lép a Találkozó deszkáira. Kitartottunk végig, örömmel, szenvedéllyel, a zsűri zsűrizett, de a közönség cseppet sem volt közönséges, utoljára mutassuk meg, mit tudunk: figyeljünk még kicsikét! Az Európa Kollégium fiatalos társulata után Tóba és Kupuszina jön, a két Találkozó veterán, soha rosszabb napot!

Európa Kollégium Színjátszó Szakköre, Újvidék

Az Európa Kollégium Színjátszó Szakköre három évvel ezelőtt alakult meg. Első előadásuk Kiss József *Az angyalok nem sírnak* című drámája volt. Bemutatójuk után új tagokkal bővültek, és megcsinálták Gusztony Endre *Brokoli* című művét, amellyel a Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencián szekcióelsők lettek művészet kategóriában. Harmadik előadásuként ismét Kiss József szövegét vették elő, régi és új arcokkal, vadonatúj energiákkal, és néhol más értelmezéssel.

Az Európa Kollégium Színjátszó Szakköre bemutatja:

Kiss József: *Az angyalok nem sírnak* (70')
Dráma

Rendezte: Gusztony Endre
Rendezőasszisztens: Fercsik Bence-Máté
Jelmeztervező: Tatárka Zsófia
Zene: Ágyas Ádám
Hang- és fénytechnikus: Kocsis László
Plakát: Tatárka Zsófia
Csoportvezető: Dupák Fanni

Szereplők:

Mayer Ernő, az ÁVH alezredese – Ifj. Barsi Árpád
Zsuzsa, a felesége – Rapos Emma
Ilona, Mayer lánya – Dedovity Tomity Lea
Göndör, felkelő – Barna-Sára Dávid
Hadjözeg, felkelő – Fercsik Bence-Máté
Tibike, felkelő – Kerekes Zsolt
Kádár, házmaster – Horvát Árpád
Orvos – Tatárka Zsófia

Petőfi Sándor Művelődési Egyesület, Tóba

Sok éve jelen vannak az Amatőr Színjátszók Találkozásán. Néhány díjat sikerült eddig elnyer-

niük. Vajdaság-szerre ismertek, mivel sok helyen felléptek már. A közönség szívesen fogadja az előadásait. Az idei előadás azonban kissé eltér a megszokottól.

A társulat eddigi díjai a Találkozón:

2009 – Ferenczy Ibolya-díjban (a legjobb női főszereplő) részesült Lackó Farkas Erzsébet, Kató szerepének megformálásáért a Békeffi István – Stella Adorján *Jöjjön elsején!* című előadásban

2010 – Közönségszavak díj Illyés Gyula *Tűvétevek* című előadásért. Rendező: Tóth János

2011 – Közönségszavak díj Török Rezső *Menyasszonytánc* című előadásért

2013 – Szilágyi László-díjat (a legjobb férfi főszereplő) Slóvá megformálásáért Szántó Tivadarnak ítélte oda a zsűri. A kiváló alakítást a *Kilencen mint a gonoszok* című előadásban nyújtotta. Ezenfelül Nagy István-díjban részesült (legjobb férfi mellékszerepért) Baka András, aki Franklin Benjamin szerepébe bújott ugyanebben az előadásban, valamint a közönségszavak díjat is hazavitték ebben az évben is

2014 – Nagy István-díjat kapott Laboda Péter szerepéért Ferkovics József a *Naftalin* című előadásban

2016 – Pataki László-díjban részesült a színjátszó csoport a legjobb hagyományos keretek között megvalósított előadásért, a *Viaszkvirágért*. Ugyanebben az évben Ferenczy Ibolya-díjjal tért haza Lackó Farkas Erzsébet a *Viaszkvirág* című előadásban Mári szerepének megformálásáért

2017 – Garay Béla-díjat érdemelt ki a csoport a közösségteremtő tevékenységéért

2018 – A zsűri Összefogás díjban részesítette a tóbaiakat az *Indul a bakterház* című darab igé-nyes kivitelezéséért

2019 – A zsűri Magyar Piri-díjjal (legjobb női mellékszerepért) tüntette ki Lackó Farkas Erzsébetet a *Meghalsz, Banya!* című előadásban a Banya szerepének megformálásáért

2021 – A zsűri a legjobb férfi főszereplőnek járó Szilágyi László-díjjal Szántó Tivadart tüntet-

te ki a *Ganédomb* című előadásban nyújtott alakításáért, Jóska szerepének megformálásáért. Rendező: Lackó Farkas Erzsébet

2023 – A zsűri színészi különdíjat adományozott Detki Antalnak, a tóbai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület színjátszó csoport tagjának a Lőrincz Miklós *Amerikai menyasszony* című vígjátékban nyújtott fergeteges alakításáért, Edit szerepének megformálásáért

2023 – Közönségdíjat a tóbai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület színjátszó csoportja kapta a Lőrincz Miklós *Amerikai menyasszony* című előadásért

2024 – A zsűri közösségmegtartó tevékenységéért Faragó Árpád-díjjal tüntette ki a tóbai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület színjátszó csoportját

2024 – A vendég szereplésre kiemelten érdemesült előadás büszke címét, a Magyar Nemzeti Tanács tájolási különdíját az idei évben a tóbai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület színjátszó csoportja vette át László Miklós *Szegény Fehérvári* című vígjátékának színreviteléért

Petőfi Sándor Művelődési Egyesület bemutatja:

Margaret Mayo: *A golyó* (70')
Bohózat

Rendezte: Lackó Farkas Erzsébet
Technika: Kiss Zoltán, Palatinus Nándor
Díszlettervező: Aranyos Dominik
Súgó: Tóth Anna
Kellékes: Palatinus Melinda, Baka András, Helfrih Lóránt

Szereplők:

Alfréd – Szántó Tivadar
Jimmi – Aranyos Dominik
Kitty – Lackó Farkas Erzsébet
Ági – Nánity Nikoletta
Maggie – Sirovica Erzsébet
Apa – Samu Tibor
Anyá – Bokor Vivien
Rendő – Detki Antal

Petőfi Sándor Művelődési Egyesület, Sturcz József Színjátszó Csoport, Kupuszina

A Sturcz József Színjátszó Társulat mindig nagy odaadással készül az aktuális Amatőr Színjátszó Találkozóra. A társulat már számos díjjal büszkélkedhet, amelyeket különböző színjátszó

szemléken szereztek az országhatáron innen és túl is. Színjátszó csoport tagjai évről évre változnak. Mindig vannak fiatal tehetségek és régi arcok is, természetesen az idén sincs ez más-képp! Hamarosan találkozunk!

A társulat eddigi díjai a Találkozón:

1998 – *A Mágán Miska* című előadás fődíjas lett (vendég szerepelt Zsámbékon), Molnár József a rendezésért Garay Béla-díjas. A legjobb női epizódszereplő díját Dienes Koleszár Valéria érdemelte ki

1999 – Tersánszky Józsi Jenő *Kakuk Marci* című énekes vígjátékában nyújtott alakításáért a legjobb férfi epizódszereplő díját Péter István, a legjobb női epizódszereplő díját pedig Dienes Koleszár Valéria érdemelte ki

2000 – Szigligeti Ede *A cigány* című népszínművének előadásáért a csapat megkapta a közönségdíjat, valamint Péter István a legjobb férfi főszereplő díját

2001 – Kálmán Imre *Csárdáskirálynő* című operettje Pataki László-díjat érdemelt ki a legjobb előadásért, valamint kivívta a közönségdíjat is. A legjobb férfi főszereplő díját Molnár Oszkár, míg a legjobb női főszereplőnek járó díjat Dienes Koleszár Valéria érdemelte ki. A legjobb férfi mellékszereplő Molnár József lett

2003 – Görgey Gábor *Szexbogyó* című bohózatának színreviteléért Garay Béla-díjat érdemelt ki a csoport. A darabban nyújtott alakításáért a legjobb férfi főszereplőnek járó díjat Toldi István vitte haza

2004 – A Huszka Jenő–Martos Ferenc szerzőpáros által írt *Gül Baba* című előadásért a társulat a közönségdíjat érdemelte ki

2005 – Fazekas Mihály–Balogh István *Ludas Matyi* című darabjában nyújtott alakításáért a legjobb férfi főszereplő díja Molnár Oszkár illette meg

2007 – *A Francia Szobalány* (Jacques Deval drámája) című előadásból Molnár Oszkár kapta a legszebb színpadi beszéd díját

2008 – Brandon Thomas *Charley néne* című előadás közönségdíjas lett. A darabban nyújtott alakításáért a legjobb férfi főszereplő díja Molnár Oszkáré lett

2010 – Móricz Zsigmond *Egérfogó* című előadásából Guzsány Flóra kapta a legszebb színpadi beszéd díját

2011 – Arthur Freed–Nacio Herb Brown *Ének az esőben* című előadásában nyújtott alakításáért a legjobb férfi mellékszereplő díját Guzsány Attila érdemelte ki Cosmo szerepéért

2012 – A *Játék újra él!* című előadásáért a közönségdíjat vitte haza a csapat, melyet Molnár József rendezett

2013 – Az *Én és a kisöcsém*ben nyújtott alakításáért, Kata szerepének megformálásáért Dienes Blanka vette át a legjobb női főszereplőnek járó díjat

2014 – Molnár József rendezésében Kálmán Imre *Marica grófnő* című előadásáért Pataki-díjban és közönségdíjban is részesültek

2016 – A Szilágyi László-díjat Molnár Oszkár nyerte a *Van, aki forrón szereti* című előadásban Dzseri szerepének megformálásáért, valamint hazavitték a közönségdíjat is

2017 – A csoportot Pataki László-díjjal tüntette ki a zsűri a találkozó legjobb hagyományos keretek között megvalósított előadásáért, Gosszé Endre *Trezka* című darabjáért, melyet Molnár József állított színpadra

2018 – Pataki László-díjat érdemeltek ki a találkozó legjobb hagyományos keretek között megvalósított előadásáért az *Egy bolond százat csinál* című előadásukért, melyet Molnár József állított színpadra, emellett a zsűri a legjobb férfi főszereplőnek járó Szilágyi László-díjjal tüntette ki Molnár Oszkárt az előadásban Suarez Rodrigo gróf és Dömötör, a főpincér szerepének bravúros megformálásáért, valamint a legjobb női mellékszereplőnek járó Magyar Piri-díjat a zsűri Kiss Katalinnak, Zsanettnak, a főlakáj szerepének megformálásáért adta

2019 – Pataki László-díjat érdemeltek ki a találkozó legjobb hagyományos keretek között megvalósított előadásáért, a *Tuladunai* című darabért, melyet Molnár József állított színpadra, valamint Ferenczi Ibolya-díjat kapott Csernai Panna Évi szerepének megformálásáért

2021 – A zsűri közösségteremtő tevékenységéért Garay Béla-díjjal tüntette ki a kupuszinai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület Sturcz József Színjátszó Csoportját

2022 – A zsűri a legjobb férfi főszereplőnek járó Szilágyi László-díjjal Molnár Oszkárt tüntette ki a *Nyitott ablak* című vígjátékban nyújtott fergeteges alakításáért, Novotni, a rezervista szerepének megformálásáért. Valamint a közönségdíjat is kiérdemelte a társulat az előadás magával ragadó színpadra állításáért

2023 – A zsűri Pataki László-díjjal tüntette ki a kupuszinai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület Sturcz József Színjátszó Csoportját a találkozó legjobb hagyományos keretek között megvalósított előadásáért, Szántó Armand-Szécsén Mihály *Paprikáscsirke* című darabjáért. Az előadás rendezője Molnár József

2023 – A zsűri a legjobb női főszereplőnek járó Ferenczi Ibolya-díjjal Dienes Koleszár Valériát, a kupuszinai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület Sturcz József Színjátszó Csoportjának tagját tüntette ki, Valéria szerepének megformálásáért, Szántó Armand-Szécsén Mihály *Paprikáscsirke* című előadásában nyújtott kiváló alakításáért

2024 – A zsűri a legjobb férfi főszereplőnek járó Szilágyi László-díjjal Kiss Gábort, a kupuszinai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület tagját tüntette ki a *Sárga csikó* című zenés népszínműben nyújtott alakításáért, Laci szerepének megformálásáért

2024 – A zsűri rendezői különdíjat adományozott

Molnár Józsefnek, a kupuszinai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület Sturcz József Színjátszó Csoport rendezőjének

2024 – A zsűri az Újvidéki Színház különdíját – vendégszínházi lehetőséget a színházban – a kupuszinai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület Sturcz József Színjátszó Csoportjának adományozott Csepreghy Ferenc és Sulhóf József *Sárga csikó* című zenés népszínművének színreviteléért

A Sturcz József Színjátszó Csoport bemutatja:

Ray Coony: *A miniszter félrelép* (120')
Bohózat

Rendezte: Molnár József

Technikai munkatárs: Balog Tibor, Bodonyi Edmond

Díszlet: Balog Tibor, Szilágyev Dániel,
Kiss Mihály, Magyar Péter, Molnár Attila,
Kiss Katalin, Balog Valéria

Súgó: Kiss Katalin, Guzsvány Jázmin

Ügyelő: Balog Valéria

Szereplők:

Richard (Miniszter) – Molnár Oszkár

George (Miniszter titkára) – Szilágyev Dániel

Menedzser – Molnár Péter

Főpincér – Buják Mihály

Nyomozó (Hulla) – Molnár Zsolt

Ronnie (Féltékeny férj) – Nagy Valter

Jane (Szerető) – Tadián Viola

Pamela (Miniszter felesége) – Limburger

Georgina

Gladys (Ápolónő) – Molnár Csilla

Marija (Szobalány) – Dienes Koleszár Valéria

Leányiskola és a háború

Az újvidéki Magyar Művelődési és Művészeti Központ Színes Szilánkok Diákszínpad Szabó Magda Abigél című előadásának értékelése

Az előadás kezdete előtt egy szöveget hallhatott a közönség, amely az előadásra való ráhangolódást segítette elő, illetve előre vetítette annak drámai hangulatát is, miközben Zsuzsanna nővér és König tanár úr kapcsolata is előtérbe került. A közönség a színészeket az előadás végén vastappsal jutalmazta.

Az értékelés kezdetén **Berkó Csuárdity Tamara** köszöntötte a szintársulatot és a jelenlévőket, majd elmondta, hogy nagyon várta ezt az előadást, mert gyermekkorában az Abigél című könyv szeretettette meg vele az olvasást. Bemutatta a zsűritagokat, majd átadta nekik a szót.

Az értékelést **dr. Mezei Kinga** kezdte meg, aki szintén üdvözölte a fiatalokat, majd gratulált az előadáshoz a csoportvezetőnek, a rendezőnek, illetve minden segítőnek. Kinga elmondta, hogy tetszett neki a kezdőkép, úgy vélte, hogy nagyon szépen indul el az előadás, majd kiemelte a Szobor karakterét (**Bubalo Ines**) annak kapcsán, hogy szép jelenség a színpadon. Kinga dicsérte a díszletet, a színpadképet, és esztétikai szempontból szépek gondolta az előadást. Ezután jelezte, hogy szeretne a színészi teljesítmények közül néhányat kiemelni. Zsuzsanna nővér (**Vorkapić Anja**) karakterét megdicsérte a szép munkájáért és elmondta, hogy nagyon szép jelenség a színpadon, valamint szépen is beszél, de azt hozzátette, hogy ezen van még mit csiszolni. Kalmár Péter (**Kerekes Zalán**) karakterét is kiemelte a nagyon vagány antré miatt, és utána is szépen tartotta ezt a karaktert. Elmondása szerint Torma Gedeon (**Bába Kristóf**) alakjával kicsit vitatkozna. „Voltak olyan pillanatok, amikor azt éreztem, hogy a gonosz felé viszed a karaktert, és nekem jobban esett volna, hogy ha inkább tartásosságot emelnéd ki, és nem azt, hogy gonosz. De ez nem volt olyan sok helyen, csak én szörszálhasogató alak vagyok” – fejezte be viccelődően Kinga a gondolatmenetét. Szerette König tanár úr (**Brasnyó Albert**) karakterét és hozzátette, hogy ez a szerep órá van írva, remekül alakította. Örömet fejezte ki a csoportban játszó idősebbek jelenléte kapcsán, mivel a fiatalabb generációnak van húzó- és motiváló ereje. A társulat vezetője, **Figura Terézia** hozzátette, hogy nem ők hívták a régi motorosokat, maguktól jelentkeztek hozzájuk.

Horn Mici (**Ladistry Nóra**) karakteréről Kinga elmondta, hogy még tovább tolná a karaktert, hogy nagyobb legyen az ellenpontja az ő világának ahhoz képest, ahogy a leánynevelő intézet bentlakói jönnek. Kiemelte az előadás egy fontos momentumát is. „Szerettem azt a jelenetet, amikor a Horn Micis lelassított jelenetből egyszer csak átléptetek a vasútállomásra, csak ott annyi megjegyzésem van, hogy jó lenne, ha a lassított rész mindenkinél lassított rész lenne, mert voltak, akik nem tartották annyira a lassítást, viszont feltételezem, az volt a feladatotok, hogy egyöntetűen legyetek lassúak. Ez az egymásra való figyellel kiküszöbölhető”. Albertre visszatérve elmondta, hogy „jól áll neki ez a szmotán König”. A következőkben Vitay Georgina (**Repstok Dóra, Vorkapić Emma**) karakteréről elmondta, hogy a színészek időnként elsietik a szövegüket, emiatt elvesznek a mondatok. Kinga úgy véli, ha az apa, Vitay tábornok (**Német Attila m. v.**) alakja ennyire pátoszos, a néző elveszít egy nagyon fontos pillanatot, az pedig a háború. Elmondása szerint „az egy kulcsjelenet, amikor visszajön az apa, és azt mondja neki, hogy ne ellenkezz, mert annak tétje van, mert az életünk forog kockán. Ha az ott nem történik meg, én elvesztem Gina felnőtté válásának pillanatát, és nem értem, hogy miért vált teljes attitűdöt”. Úgy véli,

hogy ez a jelenet nem arról szól, hogy az apuka és a gyerek mennyire szeretik egymást, hanem sokkal mélyebb és komolyabb dolgokról, és ha az apa nem egy kőkemény katonatiszt, elveszik ez a nagyon fontos pillanat.

Ezen a ponton **dr. Góli Kornélia** vette át a szót, mivel a dramaturgiai megoldások kerültek szóba. Gratulált a színészeknek, mert ő is nagyon élvezte az előadást, illetve úgy véli, hogy óriási és minőségi munka van benne. Az előadás elején a leütés a fiatalság erejével lerohanta a nézőket, tetszett neki az előadás formája, a játékossága, abban az értelemben, hogy hogyan alakulnak át, egyik színből hogyan megy át a másikba a darab, hogyan nézzük végig ezt a történetet nézőként. Nelli némely helyen erőltetettnek érezte az átfolyást. A háborús szövegeket emelte még ki, viszont a saját kérdésért meg is válaszolta, mivel a fiú szereplőknek is kell, hogy jusson szöveg, és hogy „a csapatból mindenki kapjon feladatot, az jó döntés volt, viszont dramaturgiai értelemben azt gondolom, hogy ha maga a darab, ha magában a szövegben, a regényben rejlő történetnek az elmesélése nem tudja felébreszteni bennünk azt a hangulatot, hogy itt aztán nagyon veszélyes a világ körülöttünk, azt külső eszközökkel kell kiegészíteni, hogy értse meg a néző, hogy itt nagyon nagy veszély van”, ezt kicsit feleslegesnek gondolja, de elfogadja a csapat és a munka érdekében hozott döntésként. Kiemelte a háttérbeli feszült figyelmet, ami akkor is jelen volt, amikor a szereplő nem volt benne a színpadon zajló jelenetben. Értékelését azzal zárta, hogy ez egy jó csapat. Kinga ismét magához ragadta a szót, és elmondta, hogy a háborút az apa, Kalmár, Horn Mici és Gedeon kell, hogy megteremtse, és kiemelte a Katona (**Bohocki Martin**) karakterét, amiért nagyon ügyesen használta a mikrofont. Megjegyezte, hogy Zsuzsanna nővér szerelmét König tanár úr felé megerősítené, azon lehetne még dolgozni. Kiemelte a fiúk koreográfiáját, ahol a padon ülve mozogtak együtt a zene ritmusára, úgy gondolja, hogy az erős jelenet volt, viszont jobban tetszett neki ez a rész, és kevésbé a földön kúszós jelenet. Hozzátette, hogy jól csinálják a fiúk ezt a részt, jó energiája van, ebből a lassúságból felocsúdik az ember tőle. Ezután rátért az idősebb Georginát játszó Emmára, mert szépen megcsinálta az előadásnak azon részét, amikor kifakad amiatt, hogy otthon nincs is kazánuk. Kinga elmondta még, hogy szerinte jobban hat az előadás eleje, mint a vége. Megemlítette, hogy néhol sokallta a zenét, a kiszólásokat, illetve ugyanezt érezte az előadás végén is, emiatt pátoszos lett. Megdicsérte a színészeket, amiért ilyen csodálatosan és szépen dolgoztak, és nagyon örült a

szövegválasztásnak is és hozzátette, hogy egy ilyen csapatra telitalálat az *Abigél* című darab. Az értékelése zárásaként sok sikert és jó munkát kívánt nekik.

Szabó Regina előre látta, hogy ő bizony kicsit jobban bele fog kötni néhány dologba az előzőleg hallottakkal szemben. Ő is elmondta azt, hogy a csapat nagyon szépen dolgozott, és az előadásukban nagyon szép színészi pillanatok voltak. Viszont Zsuzsanna karakterénél kiemelte, hogy nagyon fontos a hangerő, mivel nézőként lemaradunk azokról a mondatairól, amelyek lényegesesek. A többiekhez szólva jelezte, hogy a hangerő nagyon lényeges, és mindenki figyeljen oda rá, mert fontos, hogy a néző mindent halljon és megértse a szövegeket. „A tempó és a váltások ma el is felejtődtek, nem sikerült a tempót megadni, mert nagyon fontos az előadásban, hogy miközben fodrozódik, gyorsan megtörténjenek a váltások, ne legyen vánszorgás”. Hozzátette, hogy miután lement egy jelenet, emelkedettebben kellene indítani a következő jelenetet, nem szabad visszaesni abba, hogy halkán indítunk, mert akkor a színészek elvesznek, hogy fokozódjon a hangulat, mivel az előadás vége felé muszáj fenntartani a feszültséget és a néző figyelmét. Az előadás vége előtti jelenetnek, amikor Horn Mici bújtatja Georginát a kollégiumból való szökése után őt kereső tanárai és a katonák elöl, muszáj feszültnek lennie, hogy tétje legyen a rendőrök és a tanárok bejövetelének is, és ha akkor nincs feszültség és hatalmas pánik, akkor nem érti meg a néző a történetet, hogy itt igazából mi is történt. Martihoz szólva Regina elmondta, hogy ne beszéljen ennyire a mikrofonba, mert nagyon hangos lesz, és a néző nem érti a szöveget. Ezután rátért a fiúk monológjaira. „A monológoknál, fiúk, muszáj láttatni, hogy mit mondtok el, és muszáj, hogy azt lássam mint néző, hogy ti ezt átéltétek, vagy ez bennetek megtörténik, és most át akarjátok nekünk adni, és láttatni akarjátok velünk. Az nagyon fontos, hogy ti is tudjátok, hogy miről beszéltek, márpedig gondolom, tudjátok, és hogy azt én is lássam veletek együtt”. Ezután rátért Dórára, amikor eszébe jut, hogy a vasút mellett kérleli a vasutast, engedje fel a vonatra, szintén nagyon fontos része az előadásnak, mivel ő el akar menni, meg akar szökni a kollégiumból, ott muszáj váltania, különben a néző azt érzi, hogy ez parancsszóra történik nála. Szépen csinálta a sírós részt, de miután a lányok megetetik, és leborul, nem szabad egyből nagyon mélyre ugrani, fel kell építeni a jelenetet, különben nézőként úgy érezzük, hogy ez nem igazi. Torma Piroska (**Vajda Laura**) karakterében szép jelenetek voltak, és szép volt a félelme a légvédel-

mi gyakorlatnál is. A lányokhoz szólva Regina elmagyarázta, hogy ott nekik félni kell, mivel az egy olyan rész, amiben ők is részt vesznek, nem csak a fiúk. Kristófot emlékeztette, hogy egyszer mondta, hogy „tennap”, és ez nagyon tetszett neki. Ő is kifejtette, hogy mindenkinek szép mélységet adott, és néhol elveszik a hangja, pedig neki tényleg szép hangja van, amit agresszívan használ, különben egy olyan igazgató, aki nem csak így tudja megoldani a dolgokat. Regina is megemlítette Zsuzsanna és König tanár úr kapcsolatát, amely mindkettőjüknek kell, hogy épüljön, de König tanár úrnál nagyon látszódnia kellene, amire nagyon kevés lehetőség van, de akkor nagyon kellene érezni a szikrát közöttük, ez most hiányzott. Dórának szóvá tette, hogy mindenfelé nézelődik, és úgy csinál, mintha az égben is lenne valaki vagy valami, miközben elveszti a néző a szemét, a szeme pedig nagyon fontos, abban kell látnia a nézőnek, hogy a Matula mennyire zárt világ, olyan, mint egy börtön. Felhívta a figyelmet arra is, hogy mindenkinek a másikkal kell beszélgetnie. A szereplők tudják a saját szövegeiket, de arra kell reagálniuk, amit a másik mondott, és ha megszületik a kommunikáció, megjön az előadás tempója is, mert egymásra épülve és reagálva beszélnek a színészek. Ha nem figyelnek a másokra, csomó játéklehetőséget kihagynak közben. Regina is kiemelte, hogy azzal, ha lelassítják a beszédet, nem fog eltűnni semmi sem, az előadás kárára sem fog menni, de muszáj a nézőnek megértenie, amit a szereplők mondanak. Nórához intézve szavait felhívta a figyelmét, hogy a ruhája miatt nagyon sokszor látszódott a rajta lévő bugyi,

és nem kellene ennyire kigombolnia, mert nem ebben van a nőnek a bája, nem ettől lesz nő a Horn Mici karaktere. Anjának elmondta, hogy sokszor ő viszi a jelenetet, neki kell építenie a jeleneteket, de nagyon szép jeleneteket csinált. Visszatérve Nórára Regina hozzátette a gondolatmenetéhez, hogy neki nem szabad azt látnia nézőként, hogy Nóra csak eljátszsa Horn Mici karakterét, az ő kell, hogy legyen ebben az előadásban, és nem szabad, hogy eszébe jusson, hogy most csak mímeli, hogy ő ilyen nagyvilági nő, de mindenkinek gratulált az előadáshoz.

Mezei Kinga ismét átvette a szót, és elmondta, hogy Kristóf zakója vagy félre volt gombolva, vagy kicsi rá a zakója, és rászólt, hogy húzza ki magát, ne görnyedjen meg. Kinga ezután megkérdezte, hogy miért van kettő Georgina. Erre a darab rendezője, **Mészáros Crnkovity Gabriella** adta meg a választ. „Mert közben azt gondolta, hogy a felnövés miatt”. Erre reagálva a zsűritagok kihangsúlyozták, hogy a többiek nem látszik, hogy nőttek volna a darab ideje alatt. Gabriella azt a választ adta, hogy a szereposztáskor nem tudták eldönteni, hogy melyik lány kapja Georgina szerepét, ez indokolja a fiatalabb és az idősebb Georgina jelenlétét. Szerinte ez csoportdinamikai történet. Kinga erre elmondta, hogy éppen jó helyen váltják le egymást a színpadon. Kingának az is eszébe jutott, hogy Torma Piroska karaktere úgy néz ki, mint a filmbeli Torma Piroska, akit a filmben Bánfaly Ágnes alakít. Az értékelést azzal zárták, hogy gratuláltak a színészeknek.

Szeles Anita

A színpadon mindent szabad. Jó a színpadon, mert nem félek.

A magyarkanizsai Mázlisták Átesés című előadásának értékelése

Minden jelenet mögött ott az ő igazságuk, s valóban. Az előadásban Őket, a Mázlistákat ismerhettünk meg közelebbről, és hálásak vagyunk nekik ezért az őszinteségért és élményért!

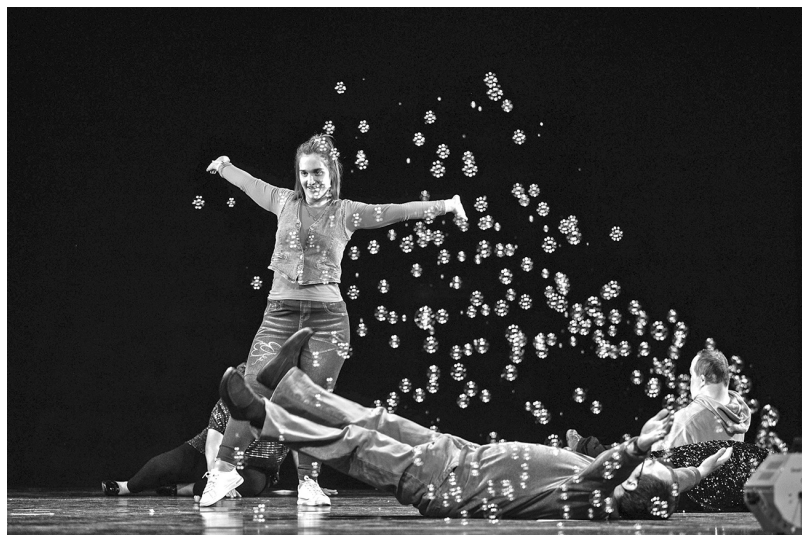
Az értékelést **dr. Góli Kornélia** kezdte meg, aki gratulált a társulatnak és elmondta nekik, hogy mennyire boldoggá tették, hiszen az előadást egyszerűen fantasztikusnak találta. „Teljesen lenyűgöző volt, elvarázsolatok! Egy igazi színházi élmény volt.” Kiemelte **Oláh Tamás** és **Kávai Elenóra** munkáját is, akik nagyon jól kitalálták ezt az előadást úgy, hogy a társulatból és az ő őszinteségükből táplálkoztak. Nagyon szerette az előadás látványát, játékoságát, táncokat és a zenét. „Azt gondolom, hogy egy igazi csoda, amit élénk varázsolatok.” Értékelését azzal zárta, hogy nagyon szeretné, ha a jövőben is készülne hasonló előadások, mert ő szeretné még sokszor látni a társulatot.

A szót **dr. Mezei Kinga** vette át. „Én nem nagyon találom a szavakat, mert nekem ez hatalmas élmény volt. Ahogy a Nelli mondta, nagyon jól kitalálták nektek ezt a történetet Tamásék. Engem nagyon érdekel, hogy hogyan jött létre ez a színházi előadás. Régóta nem volt ilyen torokszorító élményem színházban.” Kingának kifejezetten tetszett az előadás kezdete **Szalma Zsomborral**, de kiemelte a virág és a szentkép tisztogatását, majd a keresztek

összetákolását és kiosztását is, ami a szakrális és a profánnak a találkozása volt. Kingának a biciklis és a repülős jelenetek nyerték el kifejezetten a tetszését, ezenfelül nagyon szerette a szövegeket, az énekes részt, a dínós és asztalos jeleneteket, de **Fehér Slavica** szívecskéket rajzoló jelenete is nagyon elvarázsolta. Valójában úgy érezte, hogy az összes rész megérdemelné, hogy külön kiemelve. Értékelését azzal zárta, hogy úgy érzi, az előadás által egy kicsit jobban megismerhette a társulatot, amit szívből köszön.

Az elemzést **Szabó Regina** folytatta, akit szintén elvarázsolta a Mázlisták előadása. „Ahogy jelen vagytok a színpadon, az valami elképesztő! Olyan színészi jelenléteket van, ami szerintem csodálatra méltó. Mindegyik jelenetet imádtam.” Megdicsérte a színészeket, hogy milyen aprólékosan és precízen végzik el a feladatukat a színpadon, mint például a virág törölgetése vagy a keresztek összetákolása. A jelenetek közül ő is kiemelte a biciklis és repülős jelenetet, de a dínós, szíves részek is elnyerték a tetszését, a buborékok és a füstgép használata pedig csak ráerősített ezek-

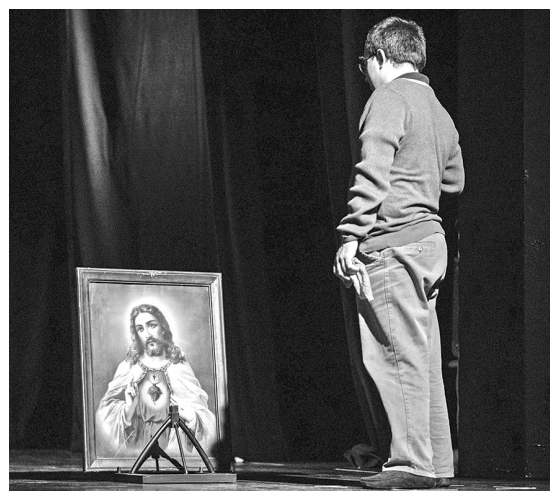

re az érzésekre. Úgy érezte, hogy talán az egyik legszebb jelenet a számára a pár borozása volt az asztalnál. „Gyönyörű volt! Szerintem olyan csodálatos színházi pillanatok voltak. Azt hiszem így kell szeretni, így lehet a szerelmet egy monológban megfogalmazni.” A repülő kapcsán **Vásár Róbert** elmondta, hogy a színpadon látott repülőt ő maga készítette, és egyébként nagy rajongója ezeknek a hatalmas gépeknek. Regina is megköszönte a társulatnak, hogy az előadás által egy kicsit megismerhette őket, úgy gondolja, hogy gyönyörű volt, ahogyan magukról beszélnek a tagok az előadásban, s azt érzi, hogy egy életre szóló élményt szereztek neki ezzel az előadással.

A beszélgetés végén Tamás megosztott velünk néhány részletet arról, hogyan is készült az Átesés című előadásuk. Elárulta, hogy a szövegek azért mentek felvételről, mert úgy érezte, hogy sokkal erősebb a társulat színpadi jelenléte, ha nem a szövegre kell koncentrálniuk. Így a próbák folyamán interjúztatták a tagokat, s ezeket az anyagokat hallhattuk az előadásban. Ezek olyan kérdések és témák voltak, amelyekkel egyébként is foglalkoztak a próbák alatt, amelyek a társulattagoknak is érdekesek voltak. Tamás nagyon jó példát hozott fel az kapcsán, hogy hogyan is működik a csapatuk, hiszen az előadás Radnóti-verssel indul, amelyet egyszer Zsombor váratlanul szavalt el Tamásnak a boltból menet, amikor épp összefutottak az utcán. A rendező megosztotta velünk, hogy valóban mindenki a sa-

ját ötletét hozta az előadásba, például **Váradi László** ötlete volt a csipszostya, de a saját temetésének eljátszása is. **Lukács Szintia** a saját koreográfiáját hozta az előadásba, Zsombor pedig egyedül találta ki a borozós jelenetet az asztalnál. Róbert, aki az előadás elején Jézus képét tisztogatta, róla kiderült, hogy vallásos és rendszeresen jár templomba, **Apci Ágotáról** pedig megtudtuk mennyire szeret biciklizni, s ezt mindig a kormány tartása nélkül teszi, amit az előadásban is láthatunk. **Engi Livia** a zsúrizésen is elárulja, hogy mennyire szeret sétálni és énekelni, bár úgy érzi, most az előadás alatt kicsit izgult, de a zsűri megnyugtatta, hogy ezt nem vette észre.

Berkó Csuárdity Tamara

„Gazdatestekben” dúló csaták

A zentai KEX Egyesület, Döme Zoltán – Bimbó A jó, a rossz és az ember című előadásának értékelése

A társulattól már megszokta a közönség az egyedi formanyelvet, abszurd játéksztílust és a gondolkodásra késztetést. Különleges, nem szokványos humorral teletűzdelt világ részeseivé válunk minden KEX-előadás által, melynek mozgatórugója és alapítója, a már harminc éve alkotó Bimbó (Döme Zoltán).

Az értékelést dr. Góli Kornélia indítja. Gratulál a társulat munkájához, szereti és régóta követi előadásait, saját elmondása szerint egy „rajongó”.

„Tetszett az önmagunkkal való viaskodás. Viszont ilyen kérdéseim merültek fel, hogy kik viaskodnak, kikkel? Nem tudom, hogy a jó-rossz, a pro-kontra társadalmi sztereotípiák vagy kósz gondolatok viaskodása egymással? Ráadásul ez imitt-amott változott! Ugyanaz a forma ismétlődik egymás után, közben meg arra gondoltam; hol vannak azok az agyament meg abszurd poénjaitok? Éppen ezért nagyon örültem az apró dolgoknak, amikor belekerültek teljesen váratlan dolgok és megszakították kicsit ezt a dialógust. Azért sem tudtam eldönteni, hogy mik ezek, amik beszélnek, mert nem mindig ugyanúgy reagáltak a »gazdatestek«.” – Erre a későbbiekben a többi zsűritag is kitér. „Volt, aki lekövette pontosan, és volt, aki ellenkezőleg csinálta, mint ahogy a dialógusból adódott. Az sem tudtam eldönteni, hogy mi a viszonyunk a »gazdatesthez«, súghatnak-e neki, befolyásolhatják-e, vagy ez maga a befolyásolás? Ezeket nem tudtam eldönteni, ami lehet, hogy szándékos... Ha ezeken elgondolkodtok, rengeteg plusz játéklehetőséget hint számotokra. Ha kitaláljátok a viszonyokat, akkor jó helyzeteket, szituációkat tudnak teremteni! Ezek csak nüansznyi változtatások, egyáltalán nem arról van szó, hogy valami egészen mást kellene csinálni.” A továbbiakban megdicséri Nyilas Andrea „plázacitás” jelenetét, de javasolja, hogy nem kell kifelé mutatni a közönségnek, hogy nincs a nőnek egyetlen gondolata sem, üres a feje, mert azt a néző magától is érti.

Szabó Regina kérdéssel indítja a megbeszélést, az előadás alapötlete felől érdeklődik. A karaktereknek/embereknek vannak vívódásai, úgymint test-

kép, hipochondria, ősi magyarság, életút stb. Ezek mentén gondolkodtak, improvizáltak, és amit a legjobbnak ítélték meg, azok maradtak az előadásban, tudjuk meg Döme Zoltán – Bimbótól (az előadás szereplője, írója és rendezője).

„Amikor először bemutatjuk a »gazdatestet«, akkor felmerül bennem, hogy miért játssza el, ami el van mondva? Nincs szükség arra, hogy reagáljon magára, hiszen már be van mutatva! Nagyobb lehetőség lett volna, ha szituációba van rakva a »gazdatest«, és közben hallgatom a két ellenvéleményt, tanácsot, amik egyébként nagyon frappánsan vannak megfogalmazva. Én azt jobban szeretném! Akkor a jó és rosszhoz kapcsolódva: egyszer csak a nyelv átalakult. Az első kettő jelenetnél megkaptam egy formát, hogy hogyan fog működni a játék (fehér nyakkendő-piros nyakkendő, szmájli-szomorú fej), de aztán ez később eltűnt. Ez szándékos?

„Igen” – felelte Döme, majd kérdéssel válaszolt. „Mindig jó a jó, mindig rossz a rossz?”

„Éppen ezért kérdezem, mert nekem ezek a jelzések már az elején is kicsit feleslegesek voltak. Szerettem volna én eldönteni, hogy amit az egyik és a másik »gondolat« mond, az

titások akkor értem a »gazdatestek« passzivitását. De ha gondolatok, akkor nem az van, mint az Agymanók rajzfilmben? Hogy ez az én fejemben zajlik és akkor egyszer így, egyszer úgy reagálok? Az volt zavaró, hogy a »gazdatestek« passzívbabak voltak, mint amit a gondolataik álláspontja megkövetelt volna. A színpad azt követeli meg, hogy megsegítsd a nézőt, hogy el tudja dönteni.” Nelli csatlakozik ehhez a tanácshoz és további ötleteket sorolt fel.

„Célba értünk, mindenki másképp gondolkodik róla, és ez volt a cél. Mindenki elindít valamit és majd otthon is gondolkodik rajta” – veti közbe Döme.

„Nagyon örülök annak, hogy ilyen sok kérdés van, elsődlegesen ez volt a cél. Másodsorban, nem tudjuk szigorúan kategorizálni a két felet. Az ember, a karakter magának válogatja, hogy mi a jó, mi a rossz” – folytatja **Fendrik Zsolt**.

„Felkínálatok nekünk egy erdőt, ami ezt, meg azt a lehetőséget rejti, és mi ezeket mondjuk el nektek” – jelenti ki Nelli.

„A közönségnek segíteni, sügni kell” – reagál Zsolt. Ezzel a gondolattal nem értenek egyet a zsűritagok, szerintük a közönségben bízni kell. „A közönség éppen akkor fogja rosszul érezni magát, ha hülyének nézik...” – egészíti ki Regina.

Nelli veszi át a szót. „Ez számomra még zavaros volt: az ő és mi. Tehát, hogy van ez? Van a két összetartozó gondolat és Ő (a gazdatest) vagy ők hárman vannak? Ezt nem tudtam eldönteni, hogy ez következetes-e?

jó vagy rossz?” – folytatta Regina, majd ismét kérdéssel fordult az alkotókhoz. Két jelenetet összekötő szövegek sokára jöttek, szünetet, ürességet hagyva a színpadon. Ennek szándékosságára volt kíváncsi.

Döme reagált a kérdésre. „Ezeket a témákat fel kell dolgozni, be kell fogadnia a nézőnek, ha nincsenek ezek a szünetek, akkor nincs ideje. Ez nem egy ismert szöveg, amiről mindenki tudja, hogy miről szól és mi fog történni benne. Kell egy kis levegő két jelenet között, hogy feldolgozza az ember, mit látott, nagyon oda kell figyelni.”

„Én örültem volna, ha megbízik bennem annyira, hogy megértem, ennél kevesebb szünettel is” – veti közbe **dr. Mezei Kinga**, majd folytatja. „Az a baj ezzel, hogy kilyukad a színpad! Minden nagyon hirtelen és agresszívan maradt félbe: a zene vagy akár mondat közben és utána jöttek ezek a nagy szünetek, ami szintén direkt van, gondolom! Nekem elég lett volna rá az a zene, ami lezárja a jelenetet, hogy feldolgozzam, amit hallottam. Általában olyan zenét válogattál be oda, ami picit megtámasztja a jelenetet. Szóval háromszor van lehetőségem felfogni mi történt, az éles váltásokkal/felütésekkel, a zene alatt és a szünetben. Nem kell ennyi. Na és akkor visszatérve a »jó és a rosszra« – nem tudtam eldönteni, hogy különálló entitások vagy gondolatok? Ha gondolatok, akkor az rengeteg játéklehetőséget ad, hogy a »gazdatest« hogyan reagál rájuk? Mert ha különálló en-

Döme: „Ez szándékos volt, de nem az összezavarás miatt, hanem mert nem lehet eldönteni, hogy mikor ért egyet mindhárom, vagy mikor kivel értek egyet. Ez szándékos volt.

Regina csatlakozik erre a gondolatra. „Bízzatok nyugodtan annyira, hogy nem kellene a jelzések már az elején sem, amit már említettem, mert így arra gondolok, hogy ti vezetitek majd engem, hogy akkor ő a jó, ő a rossz, és akkor én erről nem gondolhatok semmi többet! Ebben az esetben tök izgalmas, ha meghagyjátok nekem a teret, mert akkor szabadon vagyok hagyva, hogy én eldöntsem.”

Kinga dicséretet felsorolásával folytatta. „Nekem akkor kezdett izgalmas lenni, amikor a megpecsételt jó vagy a megpecsételt rossz elkezdett átváltani a másik oldalra. Maga a megpecsételés volt számomra izgalmas. Aztán elkezdtek ezek a szálak, ezek az oldalak összemosódni, és már a megpecsételést nem lehetett odapecsételni. Nem biztos, hogy igazunk van, de arról beszélünk, hogy mi hogyan fejtettük meg! Nagyon bírtam a némajátékot (Andrea gondolat nélküli, plázaciacás jelenete), elviseltem volna, ha több ilyen van benne! Vicces, hogy a végén arról beszéltek, hogy nincs ez, nincs az, díszlet sincs... de közben meg van »a piros függönyötök«, amit minden előadásban használtok, és a védjegyetekké válik lassan! De tudom, hogy nincs igazam, de muszáj megosztanom veletek,

hogy amikor bejött a Bálint (**Pásztor Bálint**) volt őt olyan mondatod, amiben nagyon emlékeztetél arra a törpére, aki visszafelé beszél a Twin Peaksben. Annyira bírtam volna, ha ezt viszed tovább. Egyébként Daninak (**Piros Dániel**) is volt hasonló! Voltak nagyon félelmetes, horror-filmes arcaid!”

„Szerettem az önreflexiódat, az öniróniádat a végén, ami veszekedésbe torkollik, na abból eltértem volna még” – veszi át Nelli, majd ehhez kapcsolódik Kinga is.

„Én meg arra gondoltam, hogy miért nem csináltok ebből egy egész estés előadást, saját magatok önreflexióját”.

„Nagyon köszönjük! Szeretjük, amit ti csináltok, ne hagyjátok abba soha!” – zárja az értékelést Nelli.

Nagy Karina

Holnap a Találkozó színpadán

Gyereknapi, hurrá!

Április 11., péntek, GYEREKNAP a Temerini Tájház és Alkotóházban

16:00 Kiállításmegnyitó a beérkezett gyermekrajzokból és díjkiosztó

16:30 Interaktív bábelőadás gyermekeknek a temerini Vándor Bábszínházzal

A rajzkiállítás megtekintése és a helyezésben részesített diákok leleplezése után egy interaktív bábelőadással folytatjuk a gyermeknapi programot.

A bábelőadás megálmodói, akik egyben az előadók is, a kezdetektől fogva azzal a céllal járják Vajdaság különböző szegleteit, hogy az óvodástól az iskolás gyermekekig olyan népmesék, népi mondókák, játékok és dalok inspirálta előadásokkal ismerkedjenek meg, amelyek során bevonódik maga a közönség is,

fontos hagyományápoló üzenete van és végül, de nem utolsósorban maga a bábozás különleges, értékes élményét adja át a résztvevőknek!

A temerini Vándor Bábszínház előadásában ezúttal az *A part alatt* című interaktív bábelőadás kerül bemutatásra. A jól ismert gyermekdal szálát híven követve az alkotók megjelenítik a kenyér elkészítésében együttműködő állatokat: marionett-, kesztyűs-, sík-, óriás-, illetve botbábokkal elevenedik meg a tevékenység a nézők szeme előtt. Az alkotók a bábok sürgölődése által tudatosítják kis közönségükben az együttműködés és a közös munka fontosságát, egy pillanatban pedig át is adják a gyerekeknek a „munkát”, tehát a bábok mozgatásának feladatát, amikor a gabona learatásától el kell jutniuk a kenyér elfogyasztásáig.

Varga Bianka 1.c A Szirmai Károly ME színházterme
Kókai Imre Általános Iskola, Temerin

Szombaton a Találkozó színpadán

Díjak és díjazottak – végéhez ért a XXIX. Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozója

Színjátszó Találkozónk díjkiosztó ünnepséggel és a Szabadkai Népszínház Magyar Társulatának vendégjátékával zárul – a *Ki tudja, látsz-e még?* című előadást láthatja a közönség.

Április 12., szombat, 18:00, Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület Ünnepélyes díjkiosztó gálaműsor

Átadásra kerül a 2025-ös találkozó két fődíja:

- a Pataki László-díj a találkozó legjobb hagyományos keretek között megvalósított előadásáért és

- a Bambach Róbert-díj a legjobb alternatív / új formákat kereső előadásért.

További díjak: Garay Béla-díj a közönséget teremtő tevékenységért • Faragó Árpád-díj a közösségmegtartó tevékenységért • Szilágyi László-díj a legjobb férfi főszereplőnek • Fer-

renczy Ibolya-díj a legjobb női főszereplőnek • Nagy István-díj a legjobb férfi mellékszereplőnek/epizodistának • Magyar Piri-díj a legjobb női mellékszereplőnek/epizodistának • Szántó Róbert-díj a legjobb színpadi beszédért • közönségdíj • különdíjak.

A 2025-ös Találkozó zsűrije:

Dr. Mezei Kinga Jászai Mari-díjas rendező és színművész, a Zentai Magyar Kamaraszínház művészeti vezetője

Dr. Góli Kornélia dramaturg, az újvidéki Művészeti Akadémia tanára

Szabó Regina szabadúszó színművész

Április 12., szombat, 19:00

A SZABADKAI NÉPSZÍNHÁZ MAGYAR TÁRSULATÁNAK VENDEGJÁTÉKA

Brestyánszki B. Rozi: *Ki tudja, látsz-e még?* (80')

Rendezte: Mezei Zoltán

Az előadásról: Karády Katalin a múlt évszázad harmincas-negyvenes éveinek egyik legkedveltebb filmszínésznője és énekesnője volt. Első filmje, a *Halálos tavasz*, azonnal népszerűvé tette. Az erotikus kisugárzása, valamint szokatlanul bűgő hangja a korszak szexszimbólumává, végzet asszonyává tette a divát.

Karády viharos és látszólag ellentmondásos életet élt. Magyarország szövetséget kötött a náci Németországgal, és a háború alatt Katalinnak egy magas rangú kormánytisztviselővel volt viszonya (aki titokban az ellenállás tagja volt), ugyanakkor pedig halálra ítélt zsidókat mentett. De tovább filmezett. A nemzet jelképévé vált. A nácik végül betiltották a munkáját.

A történet egy fiktív esemény keretében játszódik. Karády utolsó magyarországi fellépése során, az emigráció előtt állva emlékezik vissza életére, és enged belelátni sorsába, ami arra kényszerítette, hogy elhagyja az országot, amit továbbra is teljes szívével szeret... És közben néha kiszakad belőle egy-egy örökzölddé vált dal vagy annak foszlánya. A keserűes előadás

olykor kacagtató, mégis húsbavágóan aktuális kérdéseket feszeget a hovatartozásról, hazáról, hontalanságról, művészetről, szerelemről, sikerről és a hatalomról.

Ferenczi Ibolya

A Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozóján a legjobb női főszereplőnek járó díj Ferenczi Ibolya nevét viseli. A szabadkai közönség 1937-ben ismeri meg Ferenczit, amikor a zentai műkedvelő társulattal érkezik vendégszereplésre. Később a szabadkai színház társulatához szerződik. Már az első fellépése után (Simonov *Orosz kérdés* című darabjában) felfigyelnek rá a kritikusok. Az ötvenes évek első felében éri el pályája csúcsát. Az 1960-ban bekövetkező haláláig vezetőszínésznek kijáró megbecsülés övezi. Fontosabb szerepei: Rosina (Beaumarchais: *A sevillai borbély*); Vivie (Shaw: *Warrenné mestersége*); Szederváry Kamilla (Csiky G.: *A proletárok*); Annie (Molnár F.: *Játék a kastélyban*); Marianne (Molnár F.: *Delila*); Birdie (Hellmann: *Kís rókák*); Kleia (Figueiredo: *A róka meg a szőlő*); Gabriela (Kosier: *Tarantella*).

Ebben ismerte meg a Tiszatáj:
a »Ki a harmadik« Gígája

Ferenczi Ibi Giga szerepében

Sokoldalúságának bizonyítéka: Zilahy
»Zenebohócok« c. színművében
R. Fazekas Pirtivel

Ferenczi Ibi a Zenebohócokban

G. B. Shaw két kiváló tolmácsolója:
Ferenczi Ibi és Pataki László.
(Warrenné mestersége)

Ferenczi Ibi és Pataki László

Az első fellépés

Első fellépése

Utolsó szerepe

Utolsó szerepe

Sírboltja a Bajai úti temetőben

Ferenczi Ibolya sírja

A képek forrása: Burkus Valeria: *Ibolya. (Ferenczi Ibi rivaldafényben)*. Szabadkai Munkásegyetem, Szabadka, 1970.

Holnap ünnepeljük a magyar költészet napját

Április 11-e a magyar költészet napja. Temerin vonzáskörében több kortárs (és kevésbé kortárs) költő is tevékenykedett. Költészetükben hol csak az említés szintjén (a mihez tartás végett), hol meghatározó és visszavisszatérő motívumként jelenik meg a dél-bácskai város. A jeles nap alkalmából temerini kötődésű költők verseiből készítettünk válogatást.

Böndör Pál: Eleiai tanítvány

Mephis, Tennessee

Mindig görcsben. Sose könnyed.
Húzzad közelebb a széked.
Felejteni lenne könnyebb.
Temerint és Újvidéket.
Az isztriai nyarakat.
Írt a Jóska. Azt kérdezi
hogya ki ment el és ki maradt.
Új címe: *Memphis, Tennessee*.

Élettér? A növénytetű
eszi. A bolha át-átugrál.
Kelta homály. Görög derű.
Az aranygyapjú. Vagy a szent grál?
Temerin. Memphis Tennessee.
Az aranytól az aranytól—
de egy tölgyfa is megteszi

és pár keserű anapsztus Aranyánál.

Böndör Pál: *Memphis, Tennessee*. zEtna, 2007/7.

Elmennék innen...

Elmennék innen, el
Elmennék a falumból.
Kinőttem már belőle,
Mint kis madár a fészkeből.
Mint fecske a falkolából.
Kicsiny a fészek már, kicsiny,
Szűk a telek nekem,
S fojtó a horizont.
Fenyegető karjai küldenek,
A kicsinyességnek, s a vaskalapnak,
S a vágyak sasmadarai keringve
Ugy hívják, csalnak más tájak felé,
Hol széles, nagy mezők felett
Másképp becsülik meg az éneket.
Elmennék innen, s nem bírok:
Egy sirkereszt áll kint a temetőben,
Édes apám, s anyámnak sirkeresztje
S az úgy marasztal.
Ugy huzza vissza szívemet,
Ugy fogja mint a delejtűt a delej.
Édes apám áll a kereszt előtt,
S kitárt karokkal kérve kér,
Könyörög én nekem:
Ne menj, ne menj el innen óh fiam;
Maradj, ne hagyd e földet itt,
Szent föld ez; a mienk,
S tied is e virágos sirhalom.

Kováts Antal: *Elmennék innen*. In K. A.: *A szív húrjain*.
Versek. Farkas és Dürbeck, Újvidék, 1925.

TEMERINI TAVASZ

Szentjeim
legalább statisztának fogadatok
magatok közé.

Marin Sorescu (Balogh József fordítása)

Az üresen maradt hintaszék
még hintáztatja hűlt helyét.
Hallgass, nem hallok a híreket,
beavatkozást mondtak? — már vidám
zongora csapkod.
A mindenes fiókból kihúzza kezem,
a sörnyítőval
jelképesen megnyitom a Világkiállítást.
Infláció, mondja druzsám, míg
és a földön végigheveredek.
Lepke száll,
fülemben gyermek motoszkál.
Bizony, lassacskán már századvégről beszélhetünk.
Alig látszok ki a fűből.
Maga a B. P.? — kérdezi
egy látogató. — Nem
ilyennek képzeltem.
Hát engem el is lehet képzelni?
Mindent el lehet képzelni.
Ki álmodozott olyanról,
hogya a betegségyélynél legyen
görnyedt tisztviselő?
Keressél valami más zenét,
mert ettől a falra mászok!
Az ilyen bajusz már nem divat.
Hitlerrel is az történt, ami Petőfivel.
Halálát nem akarták elhinni,
hogya elkéstek büntetni és jutalmazni.
Túlvilág és Dante híján
az úgy reménytelen.
Én, az 1074/2-es számú kiállítási tárgy,
nem tehetek másként,
mint hogya
tehetségem az emberiség szolgálatába állítom.

És a fű zöldell,
egyre zöldébb,
csodálatos.
És nő, nő!
Már a bokáimig ér.
Már a szívemig!
Kaszát a kezembe, hogya beleírjam a szerelmet.
Jaj, írja a fejem felett,
mint a képregény-felhőcskében,
ahogya tüskébe lépek.

Böndör Pál: *Temerini tavasz*. Hid, 1982/1.

Társastervezés

U. E.-nek,
akivel az oszthatatlant is megoszthattam

Most, hogy így stabilizálódott
a helyzetünk,
nem tudom, miért kell hogy jók legyünk?
Ha másnak az erkölcs csak pusztá fény
űzés,
lerombolva építés,
miért, hogy hisszük még tételes igazunkat.
S ha már az igazság semmit nem mond a mának,
miért, hogy csillapítja dühünket a bánat. –

azt képzeltem egyik pillanatban veszünk Temerinben
telket
(te is helyeselted)
s lesz majd macskánk és kutyánk de nemcsak az
(sebeimre ragtapasz)
vagyis valamiféle megélhetést reméltem s amit kaptam
csak annyi: fél nap alatt feléltm –
egyszer csak elkezd hullani a hó még jó
hogy a szobánkban hideg van akkor fázhatz
amikor éppen akarsz
(ennyit azért megadhatok neked)
van még tavalyról fűtőolajunk majdhogynem
70 liter
s fölládoztuk egy kályháért a telket ami még
tartotta bennünk a lelket –
maradunk itt a Telepen sötétké kálap a fejemen
lennék bár perverzebb kicsit tehetnék fejemre
akár micit is
meglebben a szélben a kiszolgáltatott ballonkabát
agyongondolkozva az ember magát
még szerencse: derűlátó vagyok tudom hogy lesz
lesz még valahogy – –

rögtön az agyamban igazgat
akit jelenlétem izgat de ezt már tudod –
tegnap lenyírtad a hajam
egész szépen látszik bivalynyakam
velünk minden csak előre halad
vagy hátra
(szükség lenne egy új nagykabátra)
emelkedünk és változunk tehát s hullunk alá
kőként a porba
(beépülünk a korba)
így érvényesítjük a dialektikát
de azért tervezzünk tovább könyveket házat
és hazát –
miért nem vagyok perverzebb kicsit
hogy vegyek legalább kocsit – vagyis gyerekszekeret
esetleg kenyeret ha megkapom a bérem
(a bérencek elővigyázatosan apasztják a vérem) –
azt mondják rólam: iszik és szélhámos
de te tudod: csak álmos álmos
mint a katonák aludni csupán egy étellel tovább
aludni estétől estelig
s vinni odébb önmagad
legalább emelettel feljebb mint a lift

Legyünk romlottak. Kiállhatatlanok. Dolgozzunk
mindenki ellen. Nyírjuk ki ellenségeinket,
vagy legalábbis rugdossuk jól seggbe őket.
Legyünk hatalmasok.
Éljünk, mint mindenki más, kárára annak aki
nem vigyáz, s létalapokat a légbe ás.
hallgattam embereket erkölcsről beszélni kik
maguk között megosztottak hatalmakat –
s hallgattam – –
egy pillanatra azt képzeltem lesz majd
lakásunk vagy legalább valami albérleti kályhánk
amibe néhanapján az időzített tüzelőt hányánánk
nem mint most – – –
pannóniai vagyok, és János
harmincéves s csak költő de ezt te is tudod –
a földdel kéne tudni bánni
lehet-e ennél szebbet kívánni
de hol a földem legalább talpalatnyi
ahol a fogamat ott birnám hagyni – – –
még jó hogy kimeríthetetlen az optimizmusom
s vagyontalanságotam is az utókorra hagyományozom

ÉJSZAKA

Valakit talán megölték. Vére csorog
s ráfolyik az éjszakára. Lelke rázza
a fákat, az ágak közt zenél
és beszél
a felhőkkel is és árnyakat imbolygat.
A házak hosszú sora fekete,
riadt és hallgat.
Valahol kaput zárnak,
autó zug messze kocsi szalad,
az uccán már alig járnak.
Most egy árny közelg a fák alatt,
elkészt munkás, bandukol haza,
cipője kopog. Aztán csend.
Sötéttség... Éjszaka...

Illés Sándor

Illés Sándor: Éjszaka. Kalangya, 1942/11.

levél

úgy irigyellek benneteket barátom
ahogy ültök Kanizsán a gesztenyék megett
egyre hátrább farolva fészkelődve (látom)
a Parkban amely már úgys rég odalett
visszeres lábatokon játszadoz a napfény
s csendesén úsznak a Tiszán mérgezett halak
és fertőző füstbe fűlik Szabadka Nagyfény
és ordasok caplatnak a Kertetek alatt
Kalap Feri talán most zárja a boltot
Zolival egy tirann mancsáról medítál
keményen szoríthatja lába közt a coltot
míg testőrszázadánál vígan vizitál
örültekháza volt a menedékünk régen
s most kiszorultunk hát ilyen az idei hó
de maradt egy Kertünk egy megcsúfolt Éden
a vasbetonvázra épült szögesdrót Zoo

(Temerin, 1988. szeptember)

Csorba Béla: Levél. In Cs. B.: Rögeszmélet. Versek.
Forum Könyvkiadó Intézet, Újvidék, 1989.

hugo
telefonál

(megdolgozott népszínmű)

Szereplők: Hugo
Viktor
Kellék: 2 db telefonkagyló.
A színen: korom; sötét.

Hugo (szándékosan eltorzítva hangját): – Halló! Hugo elvtárs már megérkezett?
Viktor: – Itt nem lakik semmiféle Hugo. Téves kapcsolat!
(Öt perc múlva.)
Hugo (az iménti hangon): Halló! Hugo elvtárs már megérkezett?
Viktor (mérgeesen): – Uram, ne idegesítsen! Téves kapcsolat!
(Tíz perc múlva.)
Hugo (az eddigi hangon): – Halló! Hugo elvtárs már megérkezett?
Viktor dühösen lecsapja a kagylót.
(Fél óra múlva.)
Hugo (immár saját hangján, lezseren): – Halló! Itt Hugo. Mondja nem kerestek?

függöny
(mögötte Polonius)

Csorba Béla: Hugo telefonál. Új Symposion, 1981/197.

Szíveri János: Társastervezés. In Sz. J.: A szélherceg. Válogatott
versek. Kertész Imre Intézet, Közép- és Kelet-európai Történe-
lem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány, Budapest, 2020.

*A verset a Kertész Imre Intézet engedélyével tesszük közzé

Nagyjainkra emlékezünk

Domonkos István és Tolnai Ottó

2024 novemberében hunyt el Domonkos István ókéri költő¹, aki *Kormányeltörésben* című versével beírta nevét az egyetemes magyar irodalomba. Szoros barátságot ápolt a március 27-én elhunyt Tolnai Ottó Kossuth-díjas, korszakos jelentőségű alkotóval, akinek legalább ötven kötete látott napvilágot. A Sűgő szerény hasábjain versekkel emlékezünk meg a kortárs vajdasági magyar irodalom megkerülhetetlen alkotóiról. A minden olvasásnál újjáéledő költészetükre hálával gondolunk, még akkor is, ha a „szavak kinal falát megmássza a halál”².

Tolnai Ottó: táviratok new yorkból³

domonkos istvánnak uppsalába

1. washingtonban egy őszhajú bácsika azt mondta még sosem látott ilyen ártatlan tiszta arcot mint az enyém őrizzem meg utazzak el new yorkból akárhová new york nem amerika a pokol szemérmesen azt válaszoltam de hát én mindig is dudás akartam lenni (igaz akkor még nem tudtam ilyen egzakt pontossággal hogy onnan ahová a dudásoknak alá kell szállniuk a pokolból nincs visszatérés) nincs visszatérés stop
2. nagyon elkeveredtem valahol a manhattan-en noha azt mondják olyan mint egy kockás füzetlap nem lehet eltévedni de hát én éppen a kockás matematika-füzetekben tévedtem el mindig elkeveredtem nagyon pedig akkor az első hónap után már kezdtem otthonosan mozogni ám hirtelen sikerült megkapaszkodnom egy miniumos korlátban s így nem zuhantam a tojássárga taxik alá nem tudtam hol vagyok hová akarok menni mit is keresek ebben a zöld üveg bálban amit egy elvétett baseball-labda minden pillanatban összedönthet csörömpölve és egyáltalán egész semmis életem stb néhány hete olvastam volt kerouac naplójában ginsberg megkérdezte a jazz-zenész lester youngtól mit csinálna ha ledobnák new yorkra az atombombát s ő azt felelte kivenne egy drága ékszer a tiffany kirakatából később mivel ez a párbeszéd eléggé megfogott valahogy eszembe jutott az első atombomba fedőneve manhattan volt majd egy napon pedig világossá vált előttem a szó szoros értelmében megvilágosodás volt hogy tulajdonképpen magukra dobták manhattan-re a manhattant

szóval hogy már rég megtörtént
s lester nem vette ki az ékszer
én meg itt állok a gomba közepén gügyén mint
egy napernyő alatt
de aznap már túl voltam ezeken az
eszmefuttatásokon rég
ahogy bartók mondotta éppen itt túl ezeken az
atomizéken
csak egyszerűen elvesztem a manhattan-en
elveszejtetem magam
egyszerűen lebénultak a lábaim
(tán trombózis lelki okokból kifolyólag)
még nem tudtam sírni vagy sikítani kezdek-e
csak szorítottam a vörös korlátot és bámultam
a zöld üvegfalak között suhanó tojássárga taxikat
s akkor lépteket hallottam az üvegfalak
üveghegyek mögül az óperenciás tengeren túlról
látni véltem ahogy kanizsán (európában)
koncz pista bezárja ügyvédi irodáját
és elindul haza a templom a tűzoltólaktanya
a kórház mellett
a széles utcán édesanyjához ebédelni
egyenletes ritmusban rakva egymás mellé
kis lábait nagy hasa alatt
s láttam ahogy délutáni fiestája után megy vissza
hogy szép sorban újra fogadja az embereket
akik halni válni akarnak vagy loptak gyilkoltak éppen
s láttam ahogy este ismét bezárja irodáját
és indul vacsorázni édesanyjához
meginni maga gyártotta sörét a nagy barna bögréből
csak kis lábaira ügyeltem (bal-jobb-bal)
és lassan én is megtettem ott a manhattan-en
az első lépést
őt fixálva lassan én is reanimáltam a nagy csámpás
lábaimat
s elhatároztam az első postáról sürgönyzők
uppsalába (európába)
valamit arról, hogy koncz pista az egyetlen
tájékoztatósi pontunk (fogódzónk) a világban nekünk
akik a költészet felszíni kalandját is végig akartuk
csinálni
és a vörös korláton át a mélybe zuhantunk
s most a kénes közegben vakon kóválygunk
de neked nem kell magyaráznom milyen bonyolult
egy sürgönyt feladni itt new yorkban (legalábbis
nekem)

¹ Hamvasztás utáni búcsúztatására április 12-én, szombaton kerül sor 16 órakor a bácsfeketehegyi temetőben.

² Domonkos István: *Kormányeltörésben*. Válogatott versek. Ister, Budapest, 1998.

³ A vers forrása: Tolnai Ottó: *Gyökérrágó*. Forum Könyvkiadó Intézet, Újvidék, 1986.

Fotó: Dormán László

Domonkos István: Anatómiai tanulmány⁴

T. O. barátomnak, szeretettel

I.

csillag-átjárók a mélyebb létbe
 hol mint felnőtt emlékek gubbasztva ülnek
 szemükbe lépve tanácstalan a kékség
 a visszhangtalan ó büntelenek
 istenre érettek imájuk csorranó
 tíz-testük emléke tán lengve kísért
 felhőbe zártan örök fény-éjszakában
 de céltalanul üdvözültek ők
 bár kezük ha ébren ébrednek hajnalba
 nyúló remegőn támasztalan elhúzó
 madár az öröklétbe veszve
 a zajjal cikkánó emlékek itt
 oly kézzelfoghatóak ha esthajnalkor
 a roppant angyalmenet rájuk lehel
 csak önmagukba húzódhatnak
 a szív-emlék a törrel döfött
 melege döbrentően valószínűtlen
 s éltető meleg szelek ha kelnek
 napcserék után ha tiltott tájat
 őrző emléken lazul a zár
 lobot vetnek csodás haj koronák
 mint gyümölcsök égre érve
 szemükre hullva puffanva szétmállanak
 nevetés ha kél csak az úr danája
 villámra tárva szájuk a társtalan
 csontjaik a számozottak eltévelyedve
 gyakran idegen foszló húsban hálnak
 ujj csont késként egy szív tág pitvarában

a kamrák ajtaját az ürre nyílót
 évnvi ér babrálja a megtért merre futó
 rajtuk a meteorok ki-be járnak
 néha ó ég ünnep egy fáradtan zártabb
 néma vérükkel hálva a vörösen üdvözölttel
 százholdkor omlatag égi építmények
 imát feledten lesik végzetük kerekedését
 mert még csak lelkek sem ők
 lelkük is foszló test csupán földbe zárt vázban
 s hajdani folytonos erőfeszítésük az öröklét
 mely annyi büszkébbet karcsúbbat oktan követ
 s a föld lányt ölelve is emlékké sűrűsödhet
 daluk csillagról csillagra szálló
 újra eső törnyitotta sebekén
 a mindenség hervatag harangjai alatt
 a választottakkal büszkén keveredő lomha
 szikrák mint szöcskék árnyképei akkor ott
 ülnek az ég térfokain míg jelezve
 hajnalt nem sikolt itt-ott a támadó anyag
 feltámadásról feledkezettlen egyre csak
 dalolnak dalba szédülten csak heverésznek
 a legfurább örök bámész közepette
 ó dalukban tán földi vágy kószál
 mint csillagról tépett illat-árny
 hogy a roppant tér így magába roskadt
 hogy ily szótlán a csend teste ékszer nélküli
 hogy az értelem ily tétova s csendre boruló

(…)

⁴ A vers forrása: Domonkos István: *Rátka*. Forum Könyvkiadó Intézet, Újvidék, 1963.

II.

Mert nélkülözhetetlenné élted magad
Éden-tára a halkan pokolra szállóknak.
Ha agyukba kérnek is az alantabb szállók
Álmuk zártságán illeten lazítva néha,
Te magosságokra ítelt vagy, mint szoba-jaj,
Ha lombágyon halált hajt,
A pokol-vágy csak szívedre némul.
Ám a való sápadva nyomon követ,
Mint gyengékre a kanyarban, szívedre lehel: anya!
„Te dalba szabadult, a tenger megszólna!
És a lányok oly örömtelin kitárulkozóak,
Polip-szerelmesek, ti ezerkarúak, ha már
Holdpártátok elvesztve szívémben!”
Barát, előreszaladó, a por termeiben matató,
Sármosolyú meg nyomverő, hogy kikerülhesd.
Tán lakták is valahányan a szíved
Még hajnalpírpjai idején, mikor bűt
Ajzó alkonyként csorgatott falverőkre,
De halljátok most tétova ütéseit a falakon
Kirajzolódni, megmozdulnak a képek.
Jövőtlen? Könny tépi álma üvegét is
Hátára szaporodva, karjain végigtekerőzve.
Ó, az anyák ha értik a horkolást, faliszentek
hullása hurkás hasuk kényes üregeibe, tanuljál!
Dévaj tamburák testén az űr dala ágybontó, szeress!
Áldozókról mesélj, mesélj, ha éjjel szájátva,
ájultan alszanak, az ács nyugtalan sétáját
Rója, hűvös árkádok alatt szende harangok

illatoznak, a keresztre feszített türelmetlen.
Te, a megváltó szerepe örökölheto;
Untató több éltén át viselni egyazon díszeket,
Ha férfi-angyalok tüze kábít szüntelen.
Ha hitted, hogy tested lelkednek ékszere,
öröklétre hajlamos voltál, ám a bűn józanít,
Nem benned támad, szemedből kéj csorog,
Másból, induló csodát, csak kiválthatod.
A legfeltörőbb áldozati füst is agyadban kereng!
S ott voltál minden híres szertartáson,
A kórusról lábukat lógatták a tiz imalányok,
A mamák hóna alja virágzón rányílt orrodra,
Az öregasszonyok combjukat vakarták lustákat ásítva.
S míg cérnaujjain gyöngyvirág-rózsafűzér percegett,
Fogát szívta hangosan egy kényes, szép gyerek.
A temetések: hol hájasabbak az orgonák, melyik sír fe-
lett?
Ó, sírok opál szeméből kezéd után nyúló kereszt,
s elvéve mind a méretek, sarkad földet érint, követ,
A felhők úszva hegedő sebek.
Mert magány a lány, mint születés, oly zagya,
Fátylai százszor ha lenyalva, köldöktelen.
Ernyedt pilláid alól pók dereng.
Hálóját elhagyva a szív, ha a két lét közt le áll...

De tudod, csak máshol-dobbanó,
Lágyabb csendet könnyedén érintve máshol kereng,
Makacsabb képzelet tágabb értelem tavasza,
Néki ajándékoztad hajdani halálotat.

Fellépésen

Tavasszal történt, hogy meghívást kaptunk az Arancycitera versenyre. Egy hónap múlva már a versenyen voltunk. Nem izgultam, de amikor átismételtük a dalokat, megtorpan- tam. Mivel anyukám megnyugtató, így ag- godalmam tovaszállt. Még mielőtt felléptünk volna, ettünk, majd átöltöztünk népviseletbe. Mi voltunk a harmadikak a fellépők sorában. Amikor mentünk fel a színpadra, a sort én vezettem. Utánam Áron, Éva, Kata és Dorina jött. Amikor eljátszottuk a dalt, nagy kő esett le a szívemről. Az eredményhirdetésre várva elmentünk fagyizni és közben sárga autósat játszottunk. Amikor visszaértünk a színház- ba, még ment a zenéből. Sokat nevtünk és tapsoltunk, mert sok volt a vicces dal és az előadó. Amikor a versenynek vége lett, kezdő- dött az eredményhirdetés. A műsorvezető fel- szólalt: Fülemüle citeracsoport 2. helyezett! Enyém volt a megtiszteltetés, hogy átvegyem az oklevelet. Volt még egy kis időnk játszani és vicceket mesélni. Utána sajnos kellett indul- nunk haza. A kisbuszon beszélgettünk a ver- senyről.

Alig várom a következő évet, hogy újra ver- senyehessünk.

Tóth Viktor 5.a

Kókai Imre Általános Iskola, Temerin

Ezért szeretem Temerint

Tizennégy éve vagyok e városka lakója. Az- óta ismerkedem a szépségeivel. Tágas házak, nagy udvarok és kertek sorakoznak a széles utcákon. Úgy tudom, hogy itt van Szerbia leg- hosszabb utcája is, az Újvidéki utca. Számos más nevezetessége van a szülővárosomnak: a Szent Rozália-templom és a Szécsen-kas- tély, 2000-ben épült a Lourdes-i Boldogasz- szony emléktplom. Ezeken kívül szívesen látogatjuk a Mini Zoo állatkertet, a Bucó szál- lást, a Sárga tanyát és az Antero tanyát is.

Mindezek közül az iskolám és az óvodám mellett a legkedvesebb épület a Szent Rozá- lia-templom. Elsős korom óta gyakran cso- dálom a szépen kidíszített épületet. Folyama- tosan próbálják a korunkhoz közelebb hozni a felújítással: beszerelték a hangosítást, a pad- és a padlófűtést. Jelenleg az orgona teljes fel- újítása folyik az 1804-ben épült templomban. 1853-ban teljesen felújították. Keretein belül van még a játszótér és a napközi, ahol azokkal a gyerekekkel foglalkoznak, akikre tanítás után nincs ki vigyázson.

Kedvencem még a télen nyíló korcsolyapá- lya a központban, a Szirmai Károly Művelődési Egyesület és a Jegricska, amihez kerékpárút vezet. Az elmúlt időben sok tömbház épült, épül. Ami még vonzó Temerinnel kapcsolat- ban, hogy közel van Újvidékhez. Viszont az egészben a legjobb, hogy szép nagy családi házban élem a gyerekkorom.

Tóth Roland 8.a

Kókai Imre Általános Iskola, Temerin

Vörös Viktor 4.a

Népviselet

Kókai Imre Általános Iskola,
Temerin

Iván László 2.c

A templomunk

Kókai Imre Általános Iskola,
Temerin

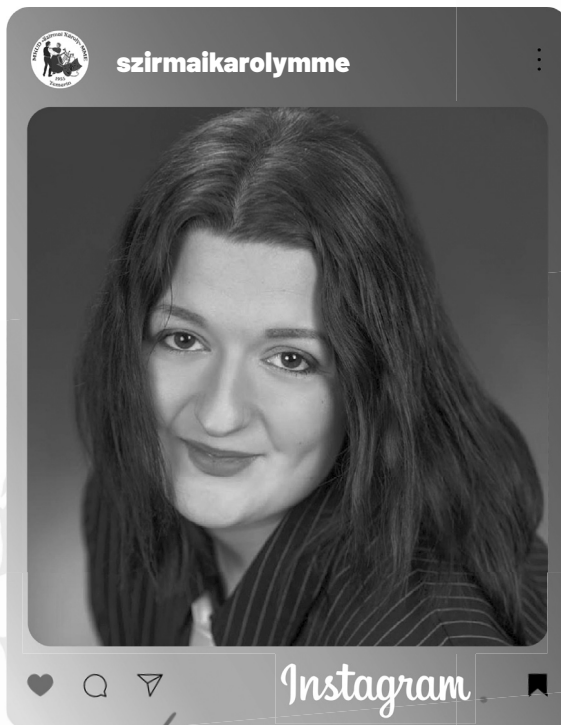
Lengyel József Bence 3.b

Nyugati temető

Kókai Imre Általános Iskola,
Temerin

Az elmúlt két évben az előzéseknek nagy sikere volt: kulisszatitkokat tudhattunk meg a rövid videókból. Kövessenek bennünket most is, Topolya és Nagykikinda után Temerin sem maradhat ki a buliból. Ez Önökre is vonatkozik: le ne maradjanak! TikTok helyett ezúttal az Instagramon pillanthatunk be a kulisszák mögé. Lássuk, az idén kinek köszönhetjük az élő adásokat!

Tóth Emőke vagyok. Egyetemista az Újvidéki Egyetem Mezőgazdasági Karán, de széles körű érdeklődésem miatt sokszor más utakra is tévedek. Így például a Temerini Újság egyik fiatal munkatársa lehetek: az újság online oldalai az én felelősségem jelenleg, illetve hétről hétre írásokkal is gazdagítom a hetilapot. Ahogy a média családomban örökölt tevékenység, így a színház szeretete is. Még kislányként ismerkedtem meg az előadások csodáival, azóta pedig rendszeres látogatója vagyok a településünkhöz közel megtartott színdaraboknak. A Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozója pedig nem idegen számomra, ugyanis diákzsűriként végignézttem már az előadás-sorozatot két évvel ezelőtt is. Mindenkinek bátran ajánlom, aki teheti, támogassa az amatőr színjátszókat jelenlétével, és kövesse a Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület online oldalait, hiszen betekintést nyújtunk a színpalak mögé is.

A XXIX. Találkozó szakmai zsűrije

Dr. Góli Kornélia

dramaturg, egyetemi tanár

1981-ben születtem Szabadkán. A Veszprémi Egyetem Tanárképző Karának színháztörténet szakán végeztem el a tanulmányaimat. Posztgraduális tanulmányokat folytattam a Szegedi Tudományegyetem – Juhász Gyula Pedagógusképző Kar – rendezvényszervező szakán, ezt követően pedig a Szegedi Tudományegyetem Irodalomtudományi Doktori Iskolájában. 2006 és 2008 között az Újvidéki Színház *Teátrum* című folyóiratának szerkesztője voltam. Színházi munkáimért 2021-ben Szabadka város képviselő-testülete Dr. Bodrogyvári Ferenc-díjjal tüntetett ki. Jelenleg az Újvidéki Művészeti Akadémia tanára vagyok.

Dr. Mezei Kinga

Jászai Mari-díjas rendező, színész, a Zentai Magyar Kamaraszínház művészeti vezetője

1976-ban születtem Zentán. Az Újvidéki Művészeti Akadémia színész szakán szereztem diplomát. 1999-től 2004-ig az Újvidéki Színház társulatának a tagja voltam, amelyben színészként és rendezőként tevékenykedtem. Rendezői munkásságomért Magyarországon 2003-ban Jászai Mari-díjat kaptam. 2004-ben a budapesti Bárka Színházhoz szerződtem, majd 2011-ben tértem vissza hazámba. 2015-ig a szabadkai Kosztolányi Dezső Színház színművészeként tevékenykedtem, ezt követően az Újvidéki Színház művészeti vezetője voltam. 2019-ben doktoráltam az Újvidéki Művészeti Akadémia Doktori Iskolájában. Rendezéseimmel Újvidéken, Szabadkán, Zentán, Belgrádban, Budapesten, Zalaegerszegen, Debrecenben, Kolozsvárott, Marosvásárhelyen, Sepsiszentgyörgyön találkozhatott a közönség.

Szabó Regina

szabadúszó színész

Szabó Regina. Regi. Csókai származású. 2024-ben végeztem az Újvidéki Művészeti Akadémia drámai szakán. Jelenleg szabadúszó vagyok. Legfontosabb szerepeim: Pintér Béla *Szutyok* című előadásból Rózi megformálása, a kikiáltó a *Kazimír és Karolinából* (Tanyaszínház) és az Újvidéki Színházban bemutatott *III. Richárd*-ból Lady Anna karaktere. 2024 márciusában pedig bemutattam a monodráámam, az *Egyasszonyt*.

Plakátok emlékében 1986–1991

Nem szabad dokumentum!

A TEMERINI SZIRMAI KÁROLY MŰKEDVELŐ
SZÍNHÁTSZÓ EGYESÜLET
1986. április 6-án,
BEMUTATJA

Tóth Párfit

Apám a szocialista kűlák

című szatíráját

Szereplők:

Zavarkó György
Béres Antal
Horváth Rózsa
Péter László
Elek István

Darázs Imre
Varga Zoltán
Bado Zsuzsanna
Szántai Péter
Faragó János

és még mások

Rendezte: Szabó Péter

Nem szabad dokumentum!

A TEMERINI SZIRMAI KÁROLY MŰKEDVELŐ
SZÍNHÁTSZÓ EGYESÜLET
1988. március 27-én,
BEMUTATJA

Vasary Gábor

Bubus

című 3 felvonásos bohózatát

Szereplők (több vendégszereplővel):

Péter László
Szekeres Zsuzsanna
Berta Nándor
Tápai Zoltán
Tóth Margitka
Ács Gyula

Báráz István
Ikotai Ramóna
Ferenc Erika
Szakács Rózsa
Volonter Ilona

Rendezte: Szabó Péter

KUD Szirmai Károly művelődési egyesület Temerin
1990/91. _____, _____, _____ órákor

Bemutató

Görgey Gábor

VÉGVÁRI VITÉZEK

– FEJEK FERDINANDNAK –

Történelmi komédia két felvonásban

Rendezte: Szabó Péter

Személyek:

Füleki Ádám, várkapitány
Zsuzsa, a felesége
Jónapot Mihály, várispán
Vastag Balázs, hadnagy
Fekete Demeter, költő
Kis Anna, parasztlány
Figl Hieronimus, királyi biztos
Kucug, beszélő török méltóság
Mehemet, néma török méltóság
Tokonyi Tamás
Peké Pál
Vitéz Fábián
Trombitás Ferenc

Kaslik Zsolt
Mandity Ildikó
Lukács Péter
Hodomicki Zoltán
Hodomicki Oliver
Tóth Timea
Fenyvesi József
Kurcinák János
Fenyvesi József
Péter László
Kovács Tibor
Balogh Sándor
Varga Béla

Közreműködnek: Móricz Károly, zenészlókkal és az
Egyesület népi táncosai.

Jegyelővétel a színházban

Jegyárak: _____, _____ din.

Telefon: 840-564

KUD Szirmai Károly művelődési egyesület Temerin
1991/92. _____, _____, _____ órákor

a színházteremben

bemutatja

Molnár Ferenc

AZ IBOLYA

Című vígjátékát

Rendezte: Szabó Péter

Személyek

Igazgató
Zeneszerző
Roboz kisasszony
Márkus kisasszony
Rakolnoki kisasszony
Thuz kisasszony
Széll kisasszony
Ilonka
János

Béres Antal
Tót István
Kelemen Borbála
Szakács Rózsa
Szakál Magdi
Kovács Renáta
Úri Gizella
Tényi Renáta
Kurcinák János

Történik egy Pesti színházigazgató irodájában

Jegyelővétel a színház klubjában

Belépőjegy _____ dinár

Impresszum

Súgó – a Vajdasági Magyar Amatőr Színhátszók XXIX. Találkozójának színlapja • Kiadja a temerini Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet és a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség • A fedőlapot Pál Anikó tervezte Gergic Ena munkája nyomán • Tördelőszerkesztő: Pál Anikó • Szerkesztette: Berkó Csuárdity Tamara és Hernyák Zsóka • Munkatársak: Berkó Csuárdity Tamara, Hernyák Zsóka, Szeles Anita, Döme Szabolcs, Sutus Áron, Kormányos Katona Gyöngyi, Csanádi Jázmin, Törteli Anna, Lévay Dávid, Nagy Karina, Szerda Zsófia, Erdélyi Lenke, Kocsis Tímea, Ádám Csilla, Móricz Éva, Tóth Dianna • Korrektor: Bartuc Éva • A rendezvény megőrzéséért felel: Dukai Dávid • 2025. április, Temerin